BELL

pension consultants
& actuaries

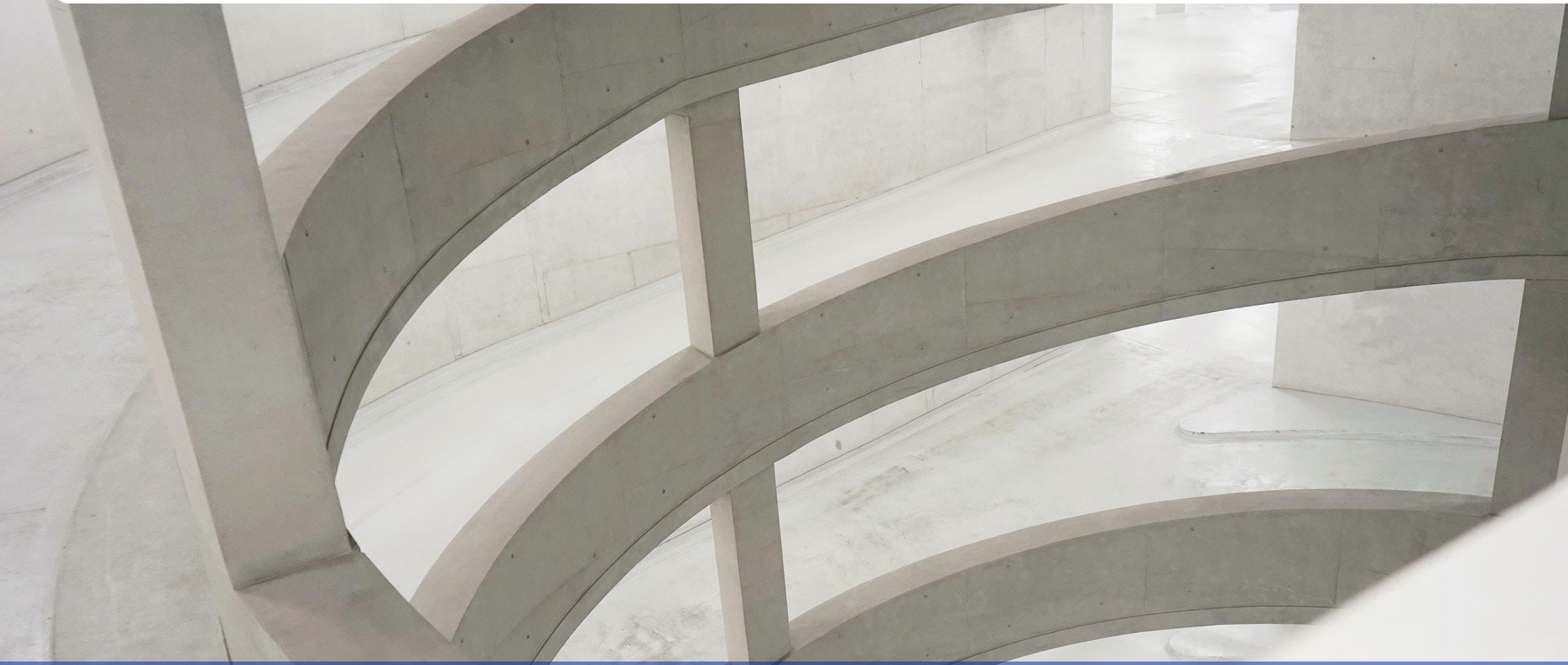

Bell Kostenbenchmark 2022

Stichting Pensioenfonds XYZ

31 oktober 2022

Inhoudsopgave

1.0	Uitvoeringskosten 2019 – 2021 van Nederlandse pensioenfondsen Rapport Werk in uitvoering 2022 Positie van Pf. XYZ	4
2.0	Detailanalyse 2021 Pensioenbeheerkosten Beleggingsmix en beleggingsstijl VB-kosten, transactiekosten en rendement Overige VB-kosten en totale VB-kosten Renteafdekking en beleggingsresultaat	12
3.0	Detailanalyse 2017 - 2021	29
4.0	Kwalitatieve kostenverantwoording	34
5.0	Samenvatting en aandachtspunten	40
6.0	Begrippen, peergroups en brongegevens	42

Inleiding

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de Bell Kostenbenchmark 2022 voor Stichting Pensioenfonds XYZ (hierna: Pf. XYZ) aan. Dit rapport geeft inzicht in de in 2021 gemaakte uitvoeringskosten en het gerealiseerde rendement, in relatie tot pensioenfondsen van vergelijkbare omvang. We gaan in op de kosten en de rendementen per beleggingscategorie en we maken inzichtelijk hoe uw beleggingsstrategie zich verhoudt met die van uw peergroup. Daarbij wordt aandacht besteed aan de beleggingsmix, de mate van renteafdekking en het risicoprofiel van de pensioenfondsen.

Het interpreteren van de benchmarkresultaten dient behoedzaam te gebeuren. Ieder pensioenfonds is immers anders. Het is dus belangrijk dat de pensioenfondsen in hun bestuursverslag het financiële verslag inkleuren op basis van het gekozen beleid, de uitgevoerde activiteiten en het oordeel van het bestuur over de daarmee behaalde resultaten. In aanvulling op het cijfermatig inzicht wordt daarom in dit rapport ook een beeld gegeven van de mate waarin door Pf. XYZ verantwoording is afgelegd over de gemaakte kosten en hoe dit door andere pensioenfondsen is gedaan.

Wij vertrouwen erop u met deze rapportage een goed beeld te geven van de kosten van uw pensioenfonds in relatie tot vergelijkbare fondsen. Indien u meer informatie of een presentatie van de resultaten uit dit rapport wenst, dan kunt u uiteraard contact met ons opnemen.

1.0 Uitvoeringskosten 2019 – 2021

1.1 Rapport Werk in uitvoering 2022

1.2 Positie van Pf. XYZ

1.1 Uitvoeringskosten 2021

Rapport Werk in uitvoering 2022, publicatie 6 oktober 2022 (1/3)

Karakteristieken	2021	2020
Aantal pensioenfondsen *(procentueel t.o.v. vorig jaar)*	184 *(-5,6%)*	195 *(-2,0%)*
Aantal actieven + pensioengerechtigden *(procentueel t.o.v. vorig jaar)*	9.626.793 *(+2,8%)*	9.368.846 *(+1,2%)*
Gemiddeld pensioenvermogen *(procentueel t.o.v. vorig jaar)*	€ 1.755 miljard *(+8,1%)*	€ 1.623 miljard *(+12,9%)*

Afname aantal pensioenfondsen

Het aantal fondsen dat in ons onderzoek is meegenomen, is gedaald van 195 (eind 2020) naar 184 (eind 2021). Het verschil van 11 fondsen wordt verklaard doordat deze fondsen zijn verdwenen door overdracht naar een verzekeraar, een bedrijfstakpensioenfonds, een ander ondernemingspensioenfonds, een beroepspensioenfonds of een gedeelde kring bij een algemeen pensioenfonds.

1.1 Uitvoeringskosten 2021

Rapport Werk in uitvoering 2022, publicatie 6 oktober 2022 (2/3)

Pensioenbeheerkosten	2021	2020
Totale pensioenbeheerkosten *(procentueel t.o.v. vorig jaar)*	€ 1.040 miljoen *(+4,8%)*	€ 992 miljoen *(+2,7%)*
Pensioenbeheerkosten p.p. *(procentueel t.o.v. vorig jaar)*	€ 108 *(+2,0%)*	€ 106 *(+1,5%)*
Pensioenbeheerkosten p.p. excl. ABP en PFZW *(procentueel t.o.v. vorig jaar)*	€ 138 *(+0,7%)*	€ 137 *(+4,2%)*

1.1 Uitvoeringskosten 2021

Rapport Werk in uitvoering 2022, publicatie 6 oktober 2022 (3/3)

Vermogensbeheer- en transactiekosten	202	2020
Totale vermogensbeheerkosten *(procentueel t.o.v. vorig jaar)*	€ 11.891 miljoen *(+59,3%)*	€ 7.463 miljoen *(+13,7%)*
Totale transactiekosten *(procentueel t.o.v. vorig jaar)*	€ 1.586 miljoen *(-10,3%)*	€ 1.768 miljoen *(+32,8%)*
Totale VB-kosten incl. transactiekosten *(procentueel t.o.v. vorig jaar)*	€ 13.477 miljoen *(+46,0%)*	€ 9.231 miljoen *(+16,9%)*
Vermogensbeheerkosten als % van pensioenvermogen *(procentueel t.o.v. vorig jaar)*	0,68% *(+47,4%)*	0,46% *(+0,7%)*
Totale transactiekosten als % van pensioenvermogen *(procentueel t.o.v. vorig jaar)*	0,09% *(-17,0%)*	0,11% *(+17,6%)*
Totaal als % van pensioenvermogen *(procentueel t.o.v. vorig jaar)*	0,77% *(+35,0%)*	0,57% *(+3,6%)*
Beleggingsrendement als % van pensioenvermogen	+7,3%	+8,2%

1.2 Uitvoeringskosten 2019 - 2021

Gemiddelde pensioenbeheerkosten 2019 - 2021 per deelnemer

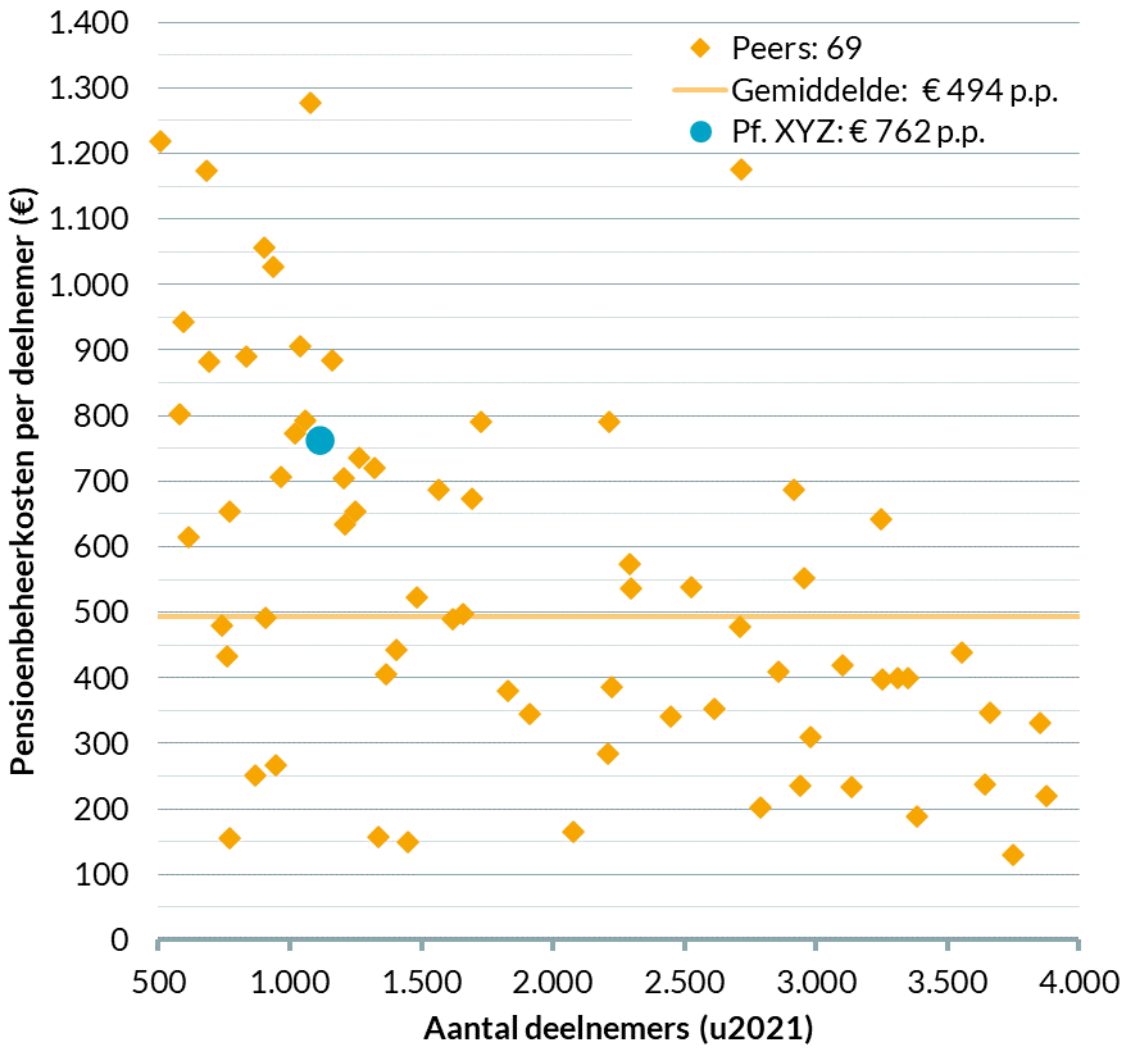

Peergroup: 70 pensioenfondsen met eind 2021 tussen 500 en 4.000 deelnemers.

De gerapporteerde pensioenbeheerkosten per deelnemer bij Pf. XYZ vertoonden het volgende verloop:

2019	€ 866
2020	€ 681
2021	€ 741

Het gemiddelde van de pensioenbeheerkosten was in periode 2019 – 2021 bij:

Pf. XYZ	€ 762
Peergroup *	€ 494

De pensioenbeheerkosten van Pf. XYZ zijn hoger dan de mediaan binnen de peergroup.
16 fondsen hebben hogere kosten.
53 fondsen hebben lagere kosten.

*) Dit betreft de mediaan van de 3-jaarsgemiddelde pensioenbeheerkosten van de peergroup.

1.2 Uitvoeringskosten 2019 - 2021

Gemiddelde vermogensbeheerkosten 2019 - 2021

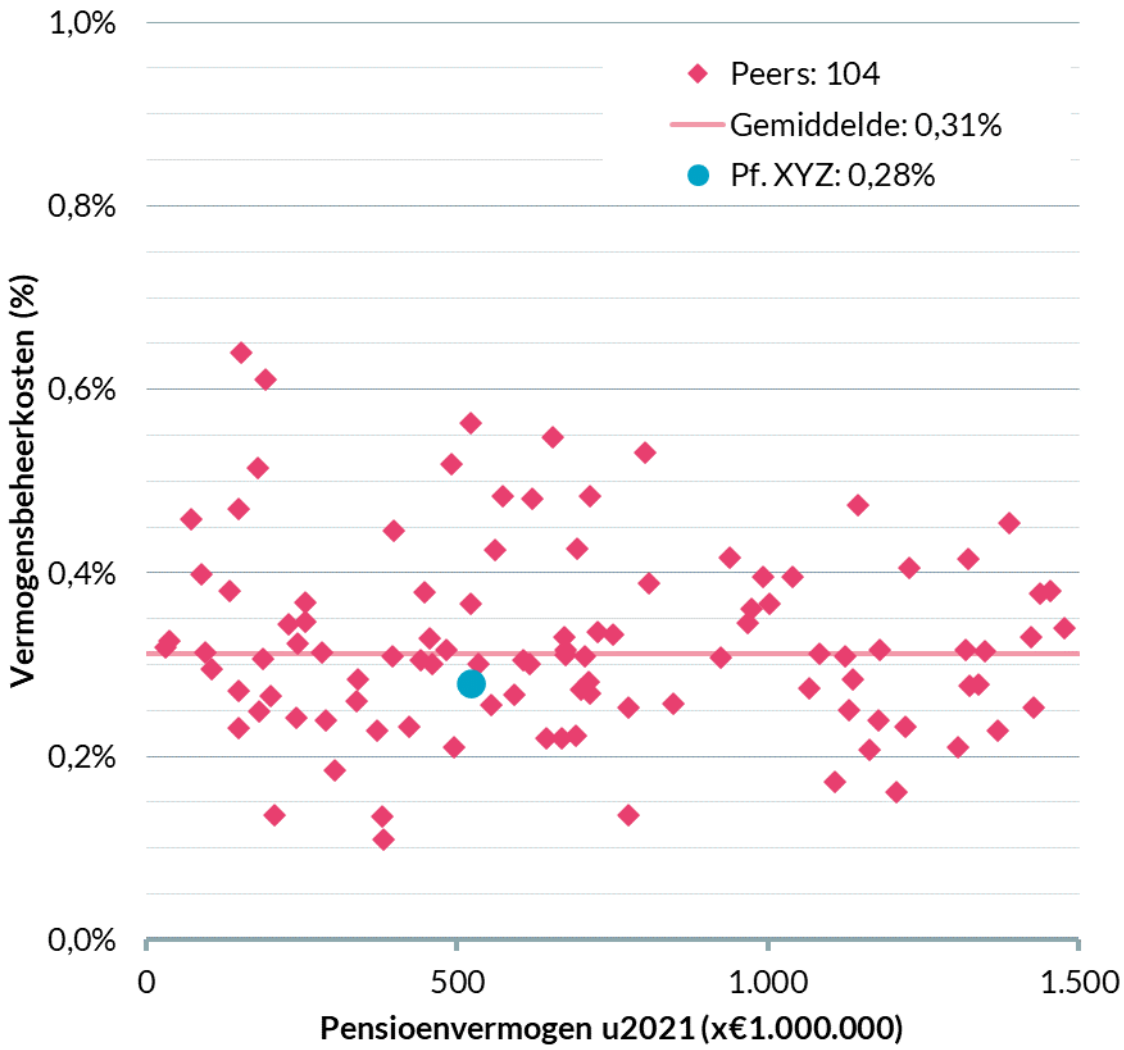

Peergroup: 105 pensioenfondsen met een pensioenvermogen eind 2021 tot € 1.500 miljoen.

De gerapporteerde vermogensbeheerkosten bij Pf. XYZ vertoonden het volgende verloop:

2019	0,28%
2020	0,28%
2021	0,28%

Het gemiddelde van de vermogensbeheerkosten was in periode 2019 – 2021 bij:

Pf. XYZ	0,28%
Peergroup *	0,31%

De vermogensbeheerkosten van Pf. XYZ zijn lager dan de mediaan binnen de peergroup.
68 fondsen hebben hogere kosten.
36 fondsen hebben lagere kosten.

*) Dit betreft de mediaan van de 3-jaarsgemiddelde vermogensbeheerkosten van de peergroup.

1.2 Uitvoeringskosten 2019 - 2021

Gemiddelde transactiekosten 2019 - 2021

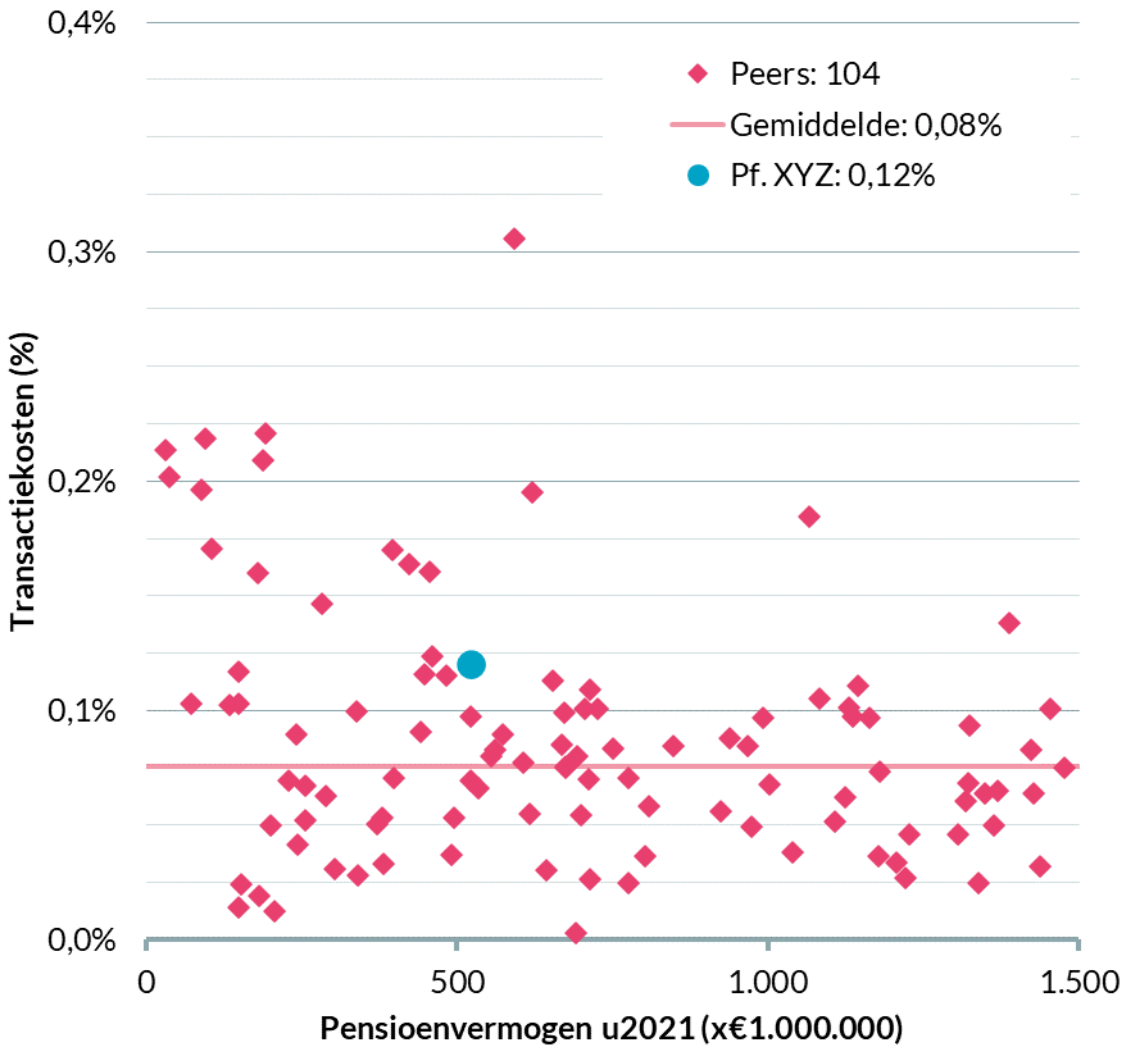

Peergroup: 105 pensioenfondsen met een pensioenvermogen eind 2021 tot € 1.500 miljoen.

De gerapporteerde transactiekosten bij Pf. XYZ vertoonden het volgende verloop:

2019	0,10%
2020	0,16%
2021	0,10%

Het gemiddelde van de transactiekosten was in periode 2019 – 2021 bij:

Pf. XYZ	0,12%
Peergroup *	0,08%

De transactiekosten van Pf. XYZ zijn hoger dan de mediaan binnen de peergroup.
17 fondsen hebben hogere transactiekosten.
87 fondsen hebben lagere transactiekosten.

*) Dit betreft de mediaan van de 3-jaarsgemiddelde transactiekosten van de peergroup.

1.2 Uitvoeringskosten 2019 - 2021

Gemiddeld beleggingsrendement 2017 – 2021 vs. totale VB-kosten

Peergroup: 176 pensioenfondsen die in de periode 2017 tot en met 2021 in het jaarverslag de kosten en rendementen hebben gepubliceerd.

De getoonde kosten betreffen de gerapporteerde vermogensbeheerkosten plus de transactiekosten.

Het meetkundig (gewogen) gemiddelde rendement in de 5-jaarsperiode van de peergroup is gelijk aan 7,7% per jaar, waarbij de (gewogen) gemiddelde kosten gelijk waren aan 0,61%. Zonder het ABP en PZFW zijn de kosten 0,51% bij een rendement van 7,4%.

Pf. XYZ had in dezelfde periode een gemiddeld rendement van 9,4% per jaar bij gemiddeld 0,49% kosten per jaar (zie stip ●).

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat in deze figuur de door de pensioenfondsen gerapporteerde rendementscijfers worden weergegeven. Pensioenfondsen hanteren verschillende strategische asset allocaties en ze dekken in verschillende mate de renterisico's af. Deze figuur geeft geen inzicht in de mate van risico dat pensioenfondsen gelopen hebben om het rendement te realiseren.

2.0 Detailanalyse 2021

2.1 Pensioenbeheerkosten

2.2 Beleggingsmix en beleggingsstijl

2.3 VB-kosten, transactiekosten en rendement

2.4 Overige VB-kosten en totale VB-kosten

2.5 Renteafdekking en beleggingsresultaat

Uitleg gehanteerde figuur

Voorbeeld van spreidingsdiagram

Op de volgende pagina's wordt op detailniveau inzicht gegeven in de pensioenbeheerkosten, de beleggingskosten en de behaalde rendementen van Pf. XYZ ten opzichte van de peergroup. Waar nodig wordt beschreven hoe de betreffende peergroup bepaald is.

De getoonde gegevens zijn gebaseerd op de aangeleverde cijfers uit de jaar- en kwartaalstaten DNB, aangevuld met beschikbare informatie uit de jaarverslagen van de betreffende pensioenfondsen. Voor de volledigheid merken we op dat de getoonde cijfers betrekking hebben op kalenderjaar 2021.

De resultaten worden getoond door middel van spreidingsdiagrammen. Deze leggen we uit aan de hand van een voorbeeld dat betrekking heeft op het nettorendement.

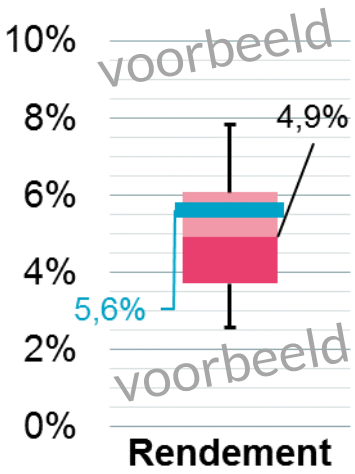

- In de peergroup is de mediaan van het nettorendement gelijk aan 4,9%.
- 25% van de fondsen heeft een nettorendement behaald tussen 4,9% en 6,0% (hier de lichtroze balk). Voor 25% van de fondsen was het rendement tussen 3,7% en 4,9% (donkerroze balk). De helft van de fondsen in de peergroup heeft dus een nettorendement tussen 3,7% en 6,0% behaald.
- Het laagst behaalde rendement in de peergroup is 2,6%, terwijl het hoogst behaalde rendement gelijk is aan 7,8%. Dit wordt weergegeven met de zwarte lijnen.
- Het rendement van het fonds was 5,6%. Dit hebben we aangegeven met de lichtblauwe balk en het lichtblauwe label.

2.1 Detailanalyse 2021

Pensioenbeheerkosten 2021 (1/3)

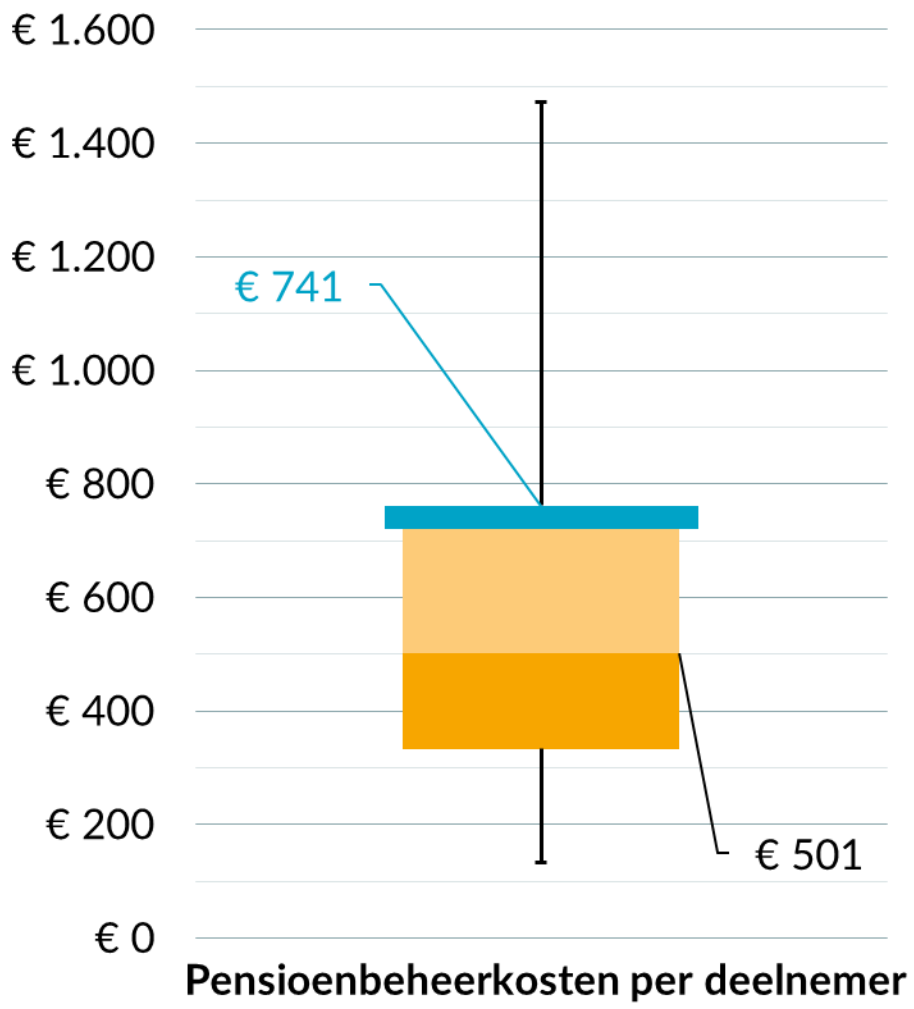

Peergroup: 70 pensioenfondsen met 500 tot 4.000 deelnemers per 31-12-2021
Pf. XYZ: 1.112 deelnemers per 31-12-2021.

De totale pensioenbeheerkosten per deelnemer waren voor:

Pf. XYZ	€ 741
Peergroup	€ 501

De pensioenbeheerkosten in de peergroup liepen uiteen van € 133 tot € 1.474 per deelnemer.

50% van de peergroup rapporteerde kosten tussen € 333 en € 762 per deelnemer.

2.1 Detailanalyse 2021

Pensioenbeheerkosten 2021 (2/3)

De pensioenbeheerkosten zijn door ons onderverdeeld in de volgende categorieën:

- Tot de administratiekosten behoren de kosten die direct te maken hebben met de deelnemer- en rechtenadministratie, de financiële administratie, de premie-inning en uitbetaling van de pensioenen, alsmede de communicatie met de belanghebbenden en aangesloten sponsor(en). Ook de gerapporteerde huurlasten vallen onder de administratiekosten.
- De controle- en advieskosten betreffen onder andere de kosten van de adviserend actuaris en de certificerend actuaris, de kosten van juridisch en fiscaal advies en van communicatie-advies.
- De kosten van de accountantscontrole worden separaat getoond, aangezien pensioenfondsen wettelijk verplicht zijn deze separaat te vermelden in de jaarrekening.
- Onder overige kosten vallen onder andere de bestuurskosten, de kosten van het toezicht door DNB en AFM, contributies etc.
- Een aantal fondsen maakt gebruik van de mogelijkheid om een deel van de pensioenbeheerkosten aan te merken als vermogensbeheerkosten, bijvoorbeeld als sprake is van een eigen beleggingsafdeling. We maken de gerapporteerde allocatie naar VB-kosten separaat inzichtelijk, tenzij een pensioenfonds zelf al inzichtelijk heeft gemaakt op welke van de bovenstaande categorieën deze kostenverschuiving naar VB-kosten betrekking heeft.

In de praktijk blijkt dat de administratiekosten sterk gerelateerd zijn aan het aantal deelnemers. Op de volgende pagina tonen we de administratiekosten daarom in euro's per deelnemer, net als de allocatie naar VB-kosten. De controle- en advieskosten, de accountantskosten en de overige kosten zijn vrijwel niet afhankelijk van het aantal deelnemers. Deze kosten worden daarom uitgedrukt in euro-bedragen.

2.2 Detailanalyse 2021

Pensioenbeheerkosten 2021 (3/3)

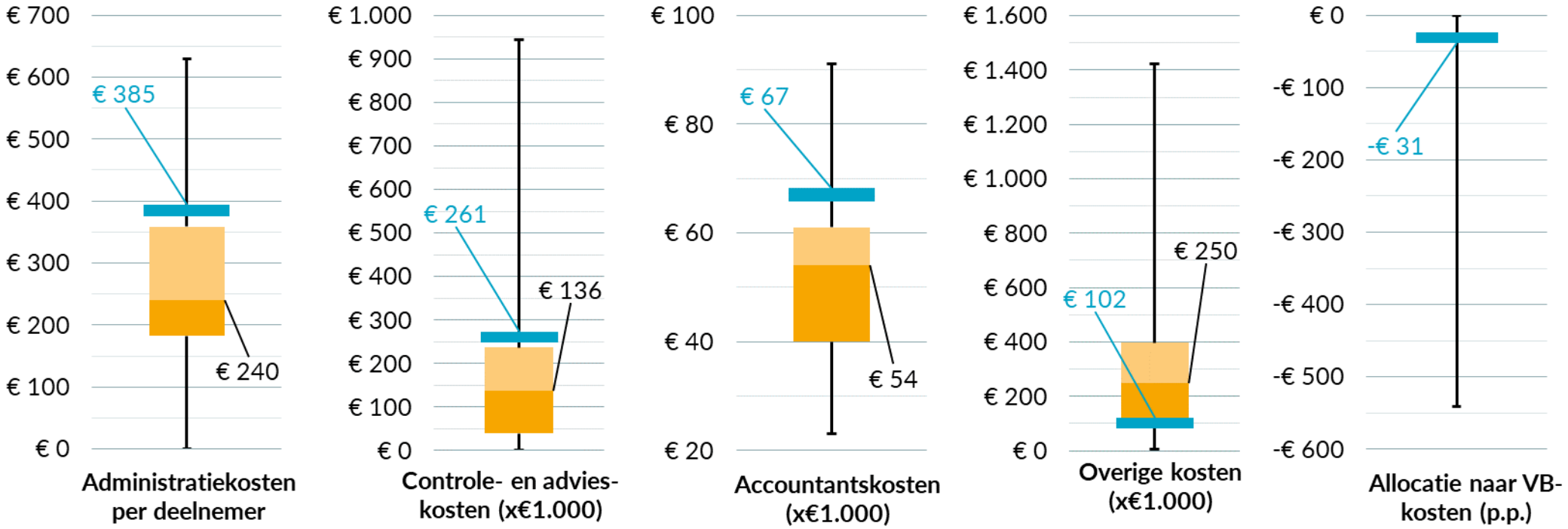

Alle kostensoorten zijn, met uitzondering van de overige kosten, hoger dan de mediaan van de peergroup.

Van de 70 pensioenfondsen in de peergroup hebben 17 een deel van de pensioenbeheerkosten gealloceerd aan vermogensbeheerkosten. De gemiddelde verschuiving van deze 17 fondsen bedroeg € 151 per deelnemer.

2.2 Detailanalyse 2021

Beleggingsmix 2021 en beleggingsstijl

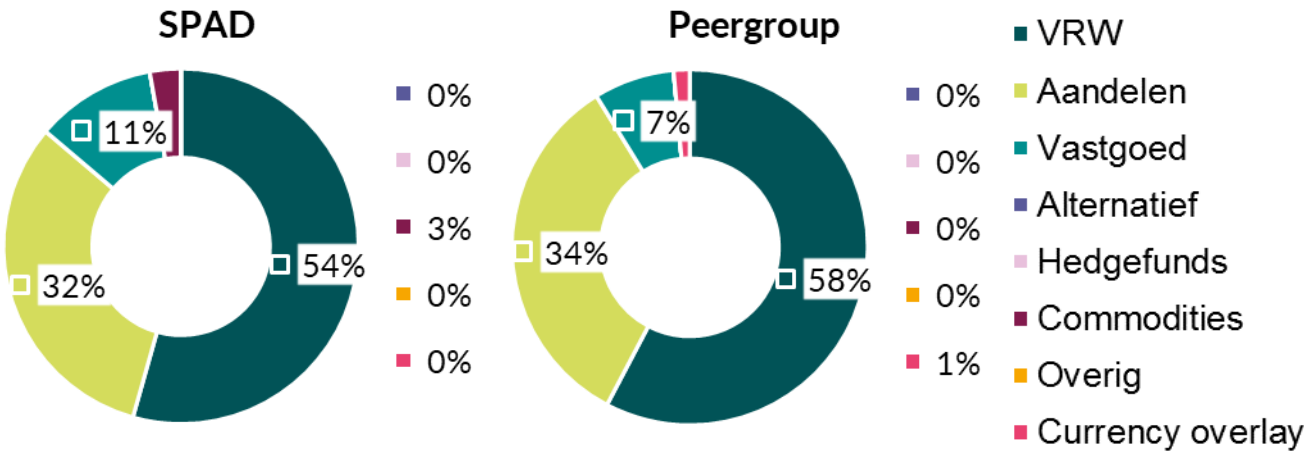

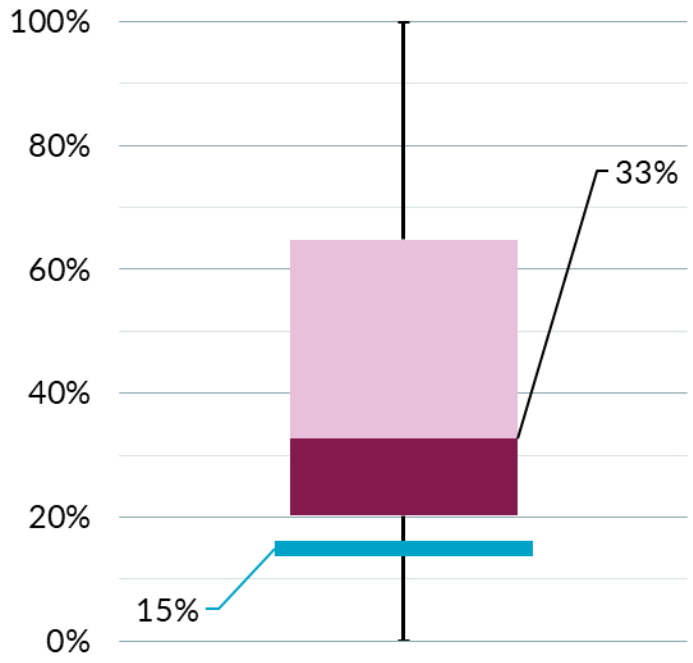

Peergroup: 15 pensioenfondsen met een gemiddeld belegd vermogen 2021 tot € 1.500 miljoen.

Gemiddeld pensioenvermogen 2021 Pf. XYZ: € 504 miljoen.

Er wordt door Pf. XYZ en in de peergroup beperkt of niet belegd in alternatieven, hedgefunds, commodities en overige beleggingen.

Mediaan van percentage actief beheer in de peergroup is gelijk aan 33%.

50% van deze fondsen heeft tussen 20% en 65% in actief beheer.

Pf. XYZ heeft ongeveer 15% van het belegd vermogen in actief beheer.

2.2 Detailanalyse 2021

Benchmark (over)rendement en kosten op portefeuilleniveau

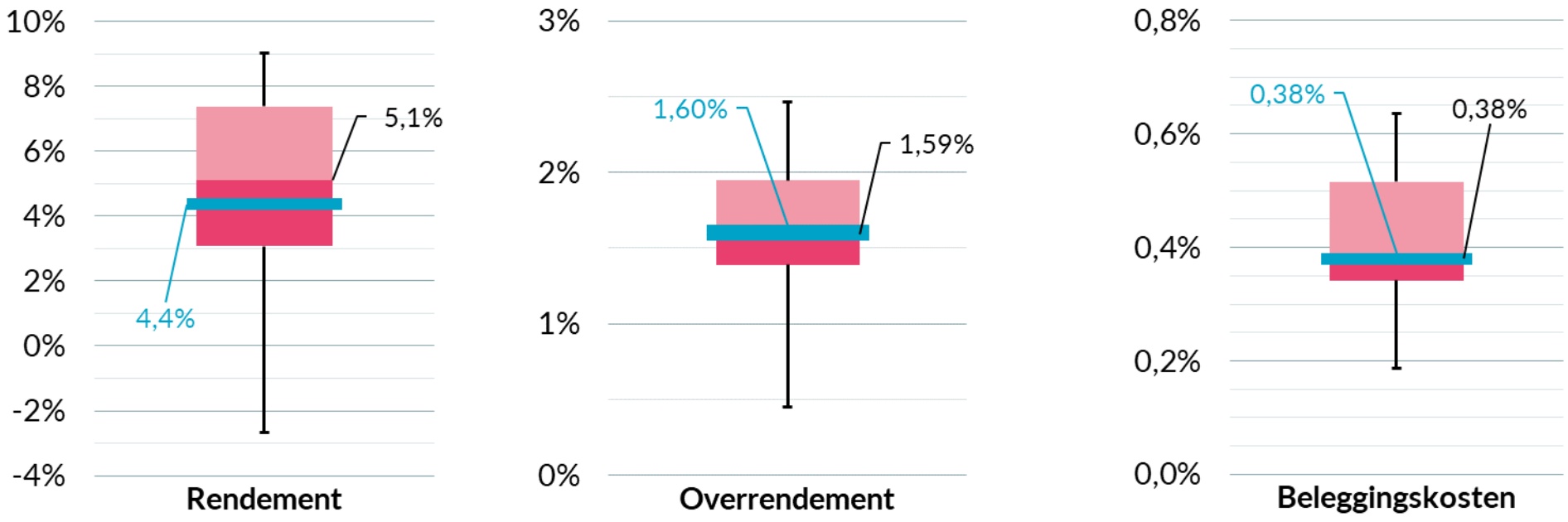

Peergroup: 15 pensioenfondsen met een belegd vermogen 2021 tot € 1.500 miljoen.

In deze figuren veronderstellen we dat de peergroup *exact dezelfde beleggingsmix* heeft gehad als Pf. XYZ[1)]. De peers hebben nog wel hun eigen beleggingsrendement, hun eigen benchmark en hun eigen vermogensbeheer- en transactiekosten (samen: "Beleggingskosten") per beleggingscategorie. Op deze manier kan Pf. XYZ zien hoe zij – bij een veronderstelde gelijke beleggingsmix - heeft gepresteerd ten opzichte van de peergroup.

1) Let op: met "dezelfde beleggingsmix" bedoelen we hier de strategische weging naar de verschillende hoofd-beleggingscategorieën. Er is niet gecorrigeerd voor bijvoorbeeld verschillen in duration of kredietwaardigheid van vastrentende waarden, of voor verschillen in valuta.

2.3 Detailanalyse 2021

Vermogensbeheer- en transactiekosten en nettorendement 2021
Beleggingscategorie: Vastrentende waarden (1/2)

Peergroup: 17 pensioenfondsen met tot € 1.000 miljoen belegd in vastrentende waarden in 2021.

Pf. XYZ: € 273 miljoen belegd in vastrentende waarden in 2021.

De verdeling binnen vastrentende waarden naar valuta is voor Pf. XYZ en de peergroup als volgt:

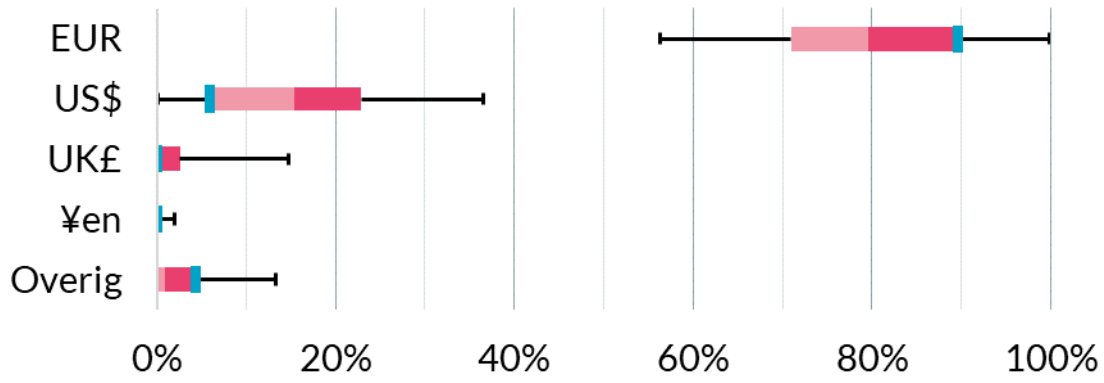

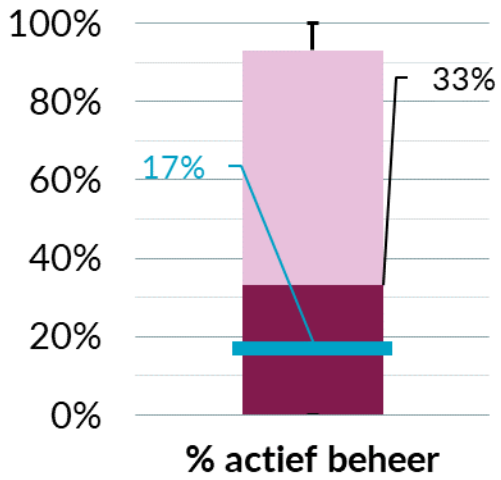

De verdeling binnen vastrentende waarden naar kredietrisico is voor Pf. XYZ en de peergroup als volgt:

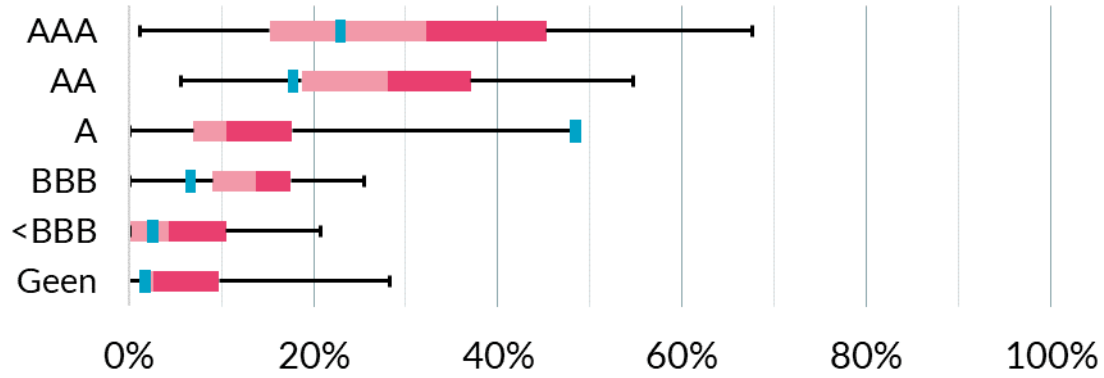

2.3 Detailanalyse 2021

Vermogensbeheer- en transactiekosten en nettorendement 2021
Beleggingscategorie: Vastrentende waarden (2/2)

De verdeling binnen vastrentende waarden naar kredietrisico is voor Pf. XYZ en de peergroup als volgt:

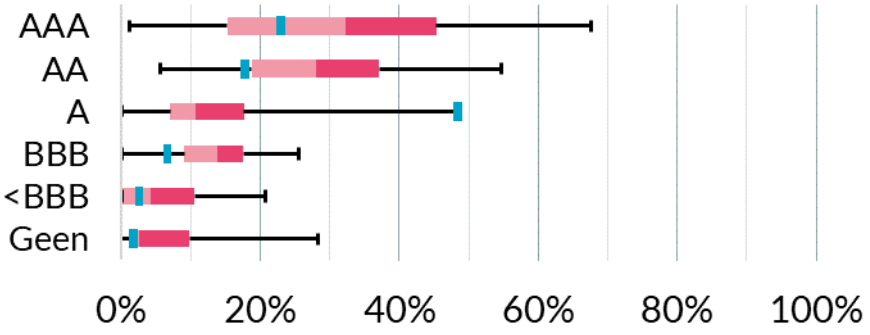

De modified duration van Pf. XYZ en de peergroup is als volgt:

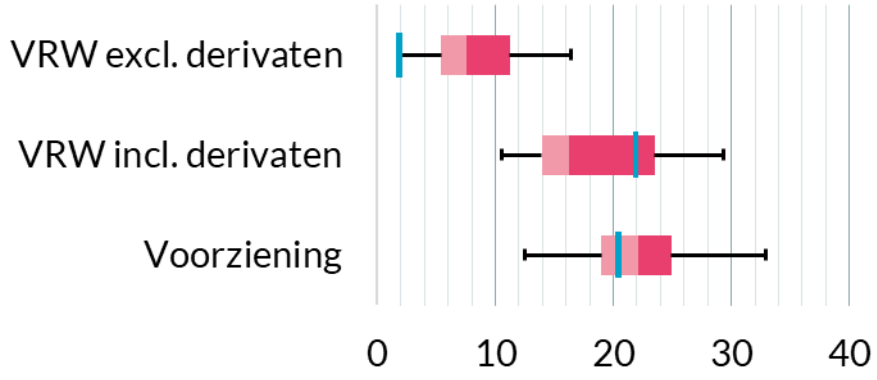

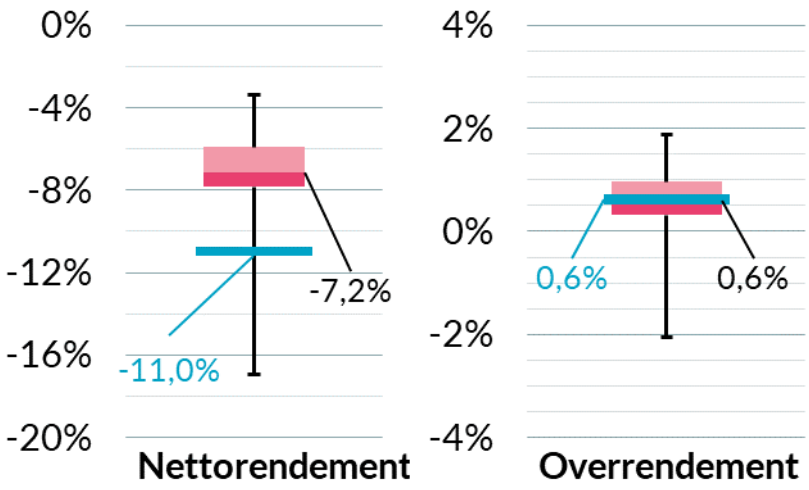

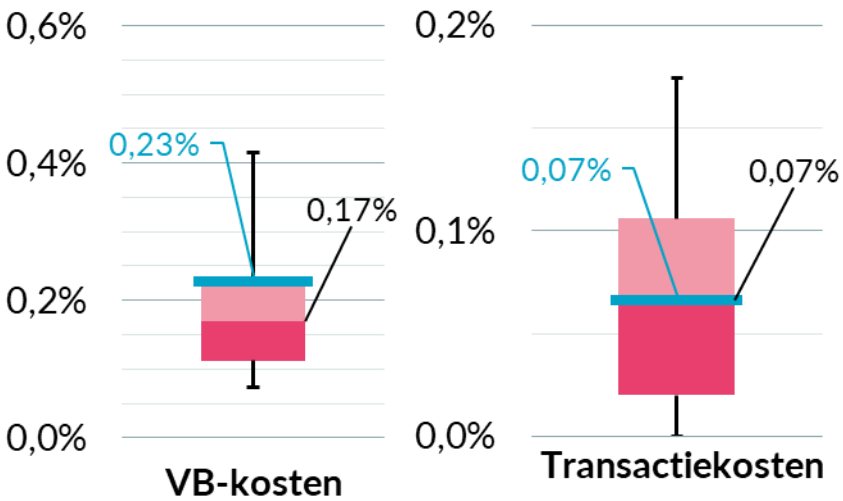

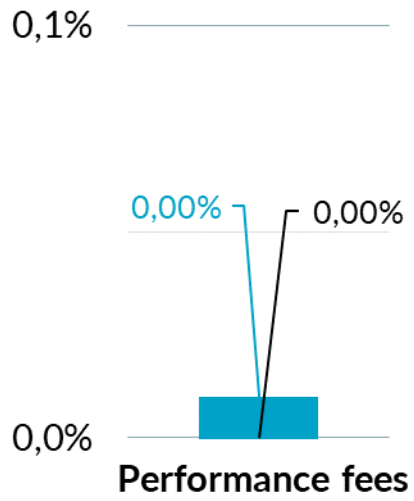

Toelichting: grote spreiding in netto rendementen kan onder andere worden veroorzaakt door grote duration-verschillen tussen de pensioenfondsen in de peergroup.

2.3 Detailanalyse 2021

Vermogensbeheer- en transactiekosten en nettorendement 2021
Beleggingscategorie: Aandelen (1/2)

Peergroup: 15 pensioenfondsen met tot € 500 miljoen belegd in aandelen in 2021.

Pf. XYZ: € 160 miljoen belegd in aandelen in 2021.

Op deze manier wordt door Pf. XYZ en de peergroup belegd in aandelen:

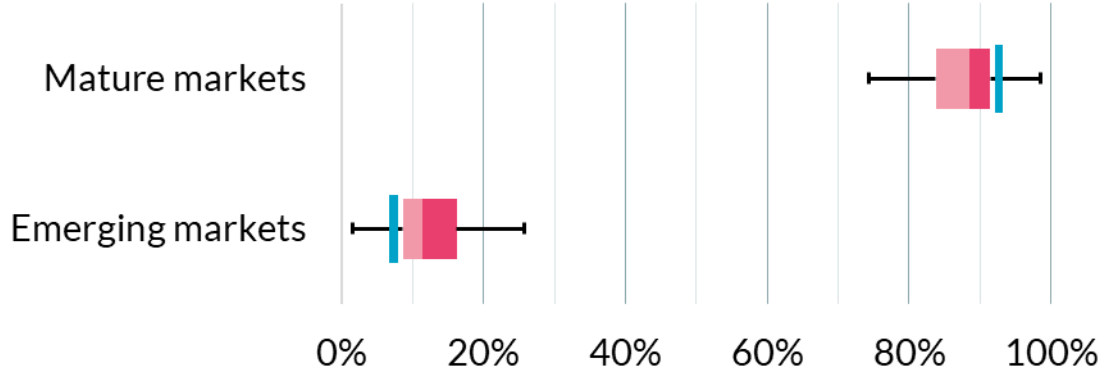

De verdeling binnen aandelen naar valuta is voor Pf. XYZ en de peergroup als volgt:

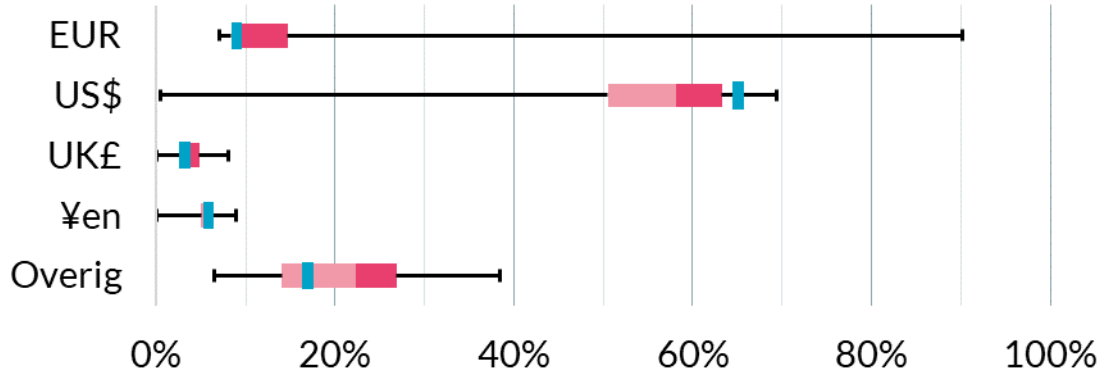

2.3 Detailanalyse 2021

Vermogensbeheer- en transactiekosten en nettorendement 2021
Beleggingscategorie: Aandelen (2/2)

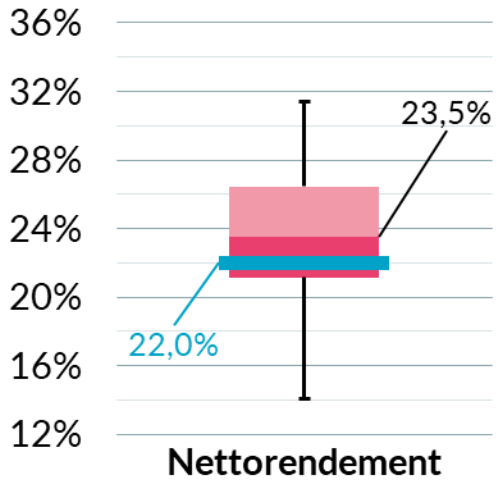

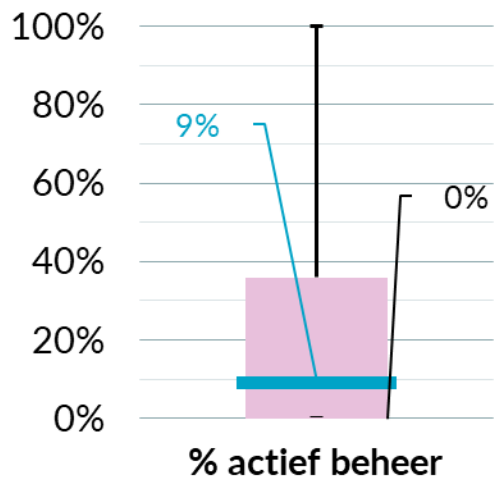

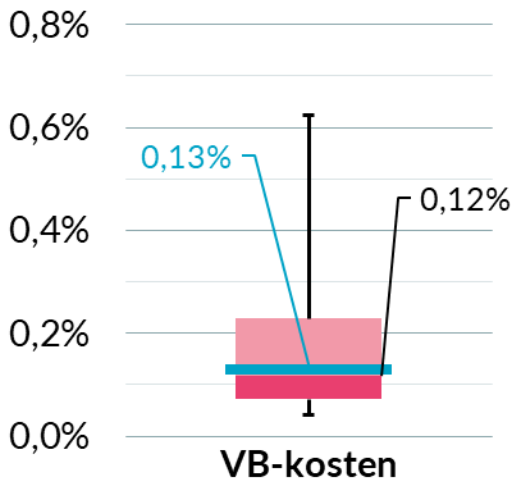

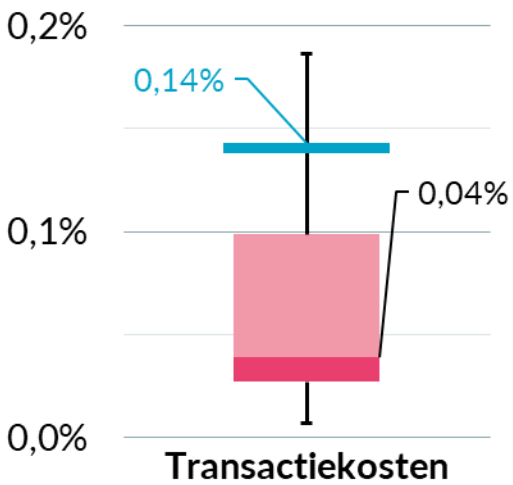

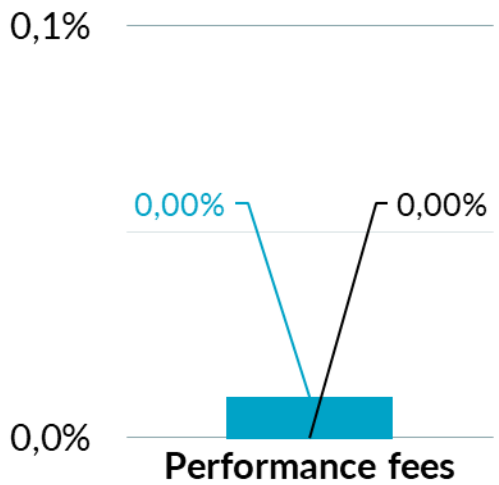

2.3 Detailanalyse 2021

Vermogensbeheer- en transactiekosten en nettorendement 2021
Beleggingscategorie: Vastgoed (1/2)

Peergroup: 18 pensioenfondsen met tot € 150 miljoen belegd in vastgoed in 2021.

Pf. XYZ: € 55 miljoen belegd in vastgoed in 2021.

Op deze manier wordt door Pf. XYZ en de peergroup belegd in vastgoed:

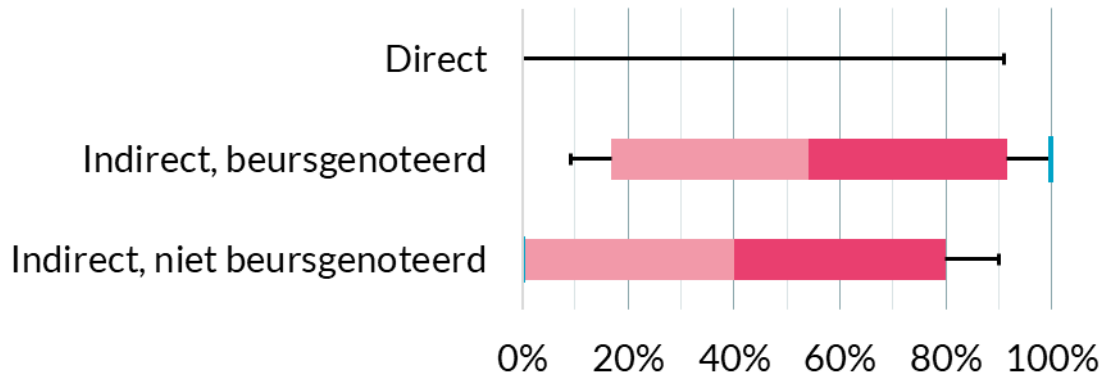

De verdeling binnen vastgoed naar valuta is voor Pf. XYZ en de peergroup als volgt:

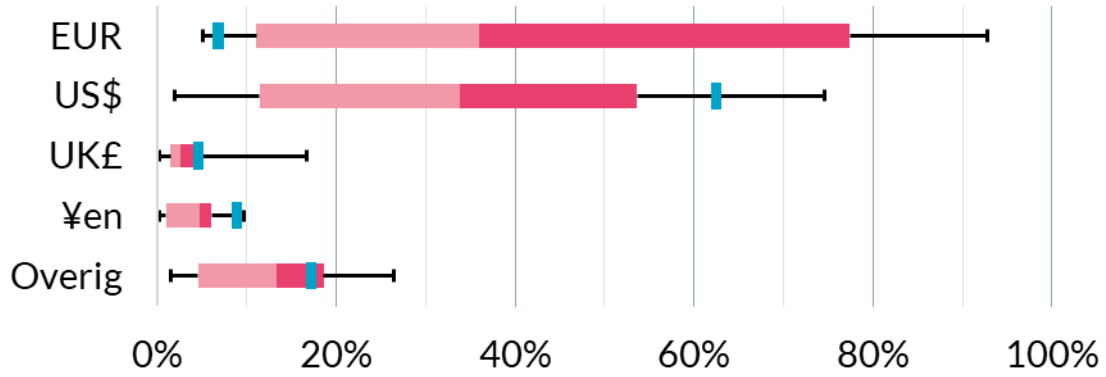

2.3 Detailanalyse 2021

Vermogensbeheer- en transactiekosten en nettorendement 2021
Beleggingscategorie: Vastgoed (2/2)

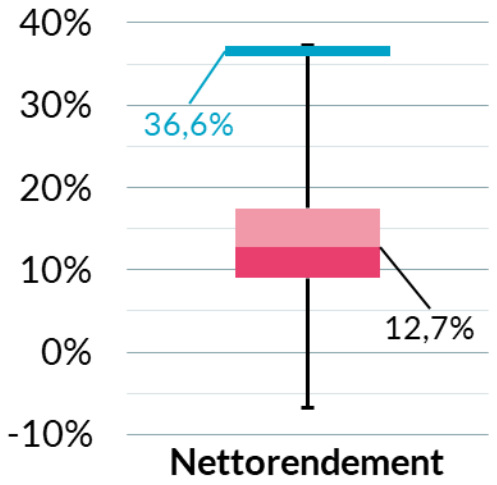

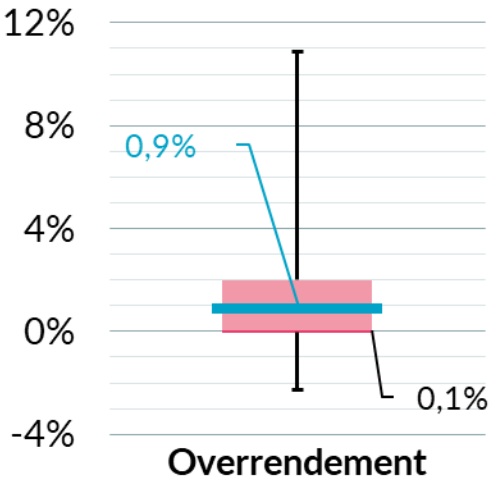

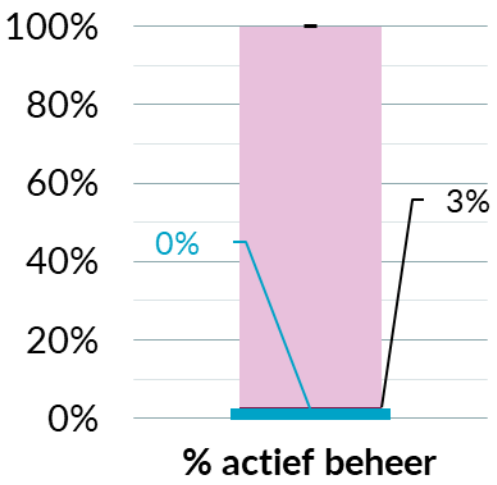

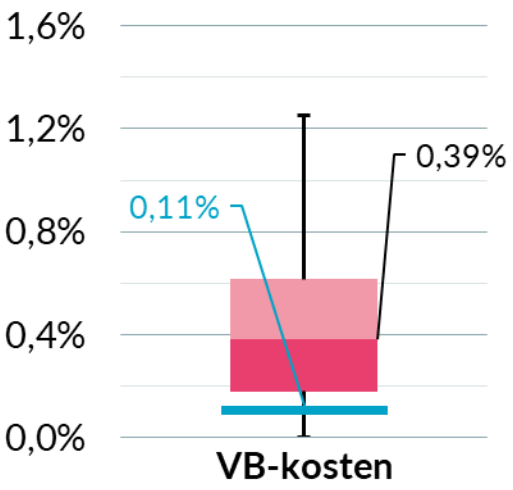

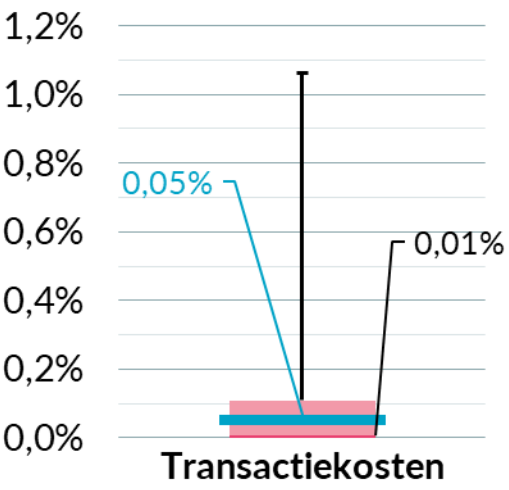

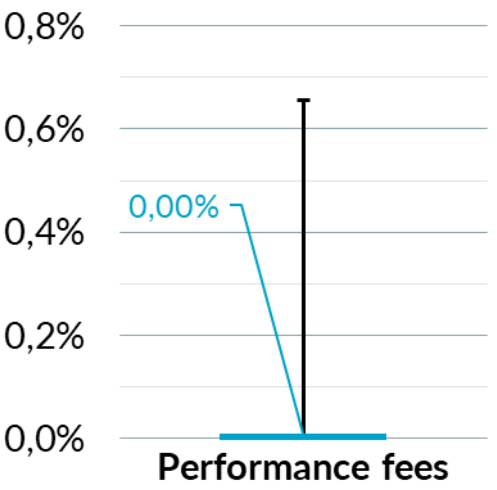

2.3 Detailanalyse 2021

Vermogensbeheer- en transactiekosten en nettorendement 2021
Beleggingscategorie: Overige beleggingscategorieën

Pf. XYZ had eind 2021 niet of zeer beperkt beleggingen in de volgende beleggingscategorieën:

- ✓ Alternatieven
- ✓ Hedgefunds
- ✓ Commodities
- ✓ Overige beleggingen
- ✓ Overlay beleggingen

Bovenstaande beleggingscategorieën zijn daarom niet opgenomen in deze rapportage.

2.4 Detailanalyse 2021

Overige vermogensbeheerkosten

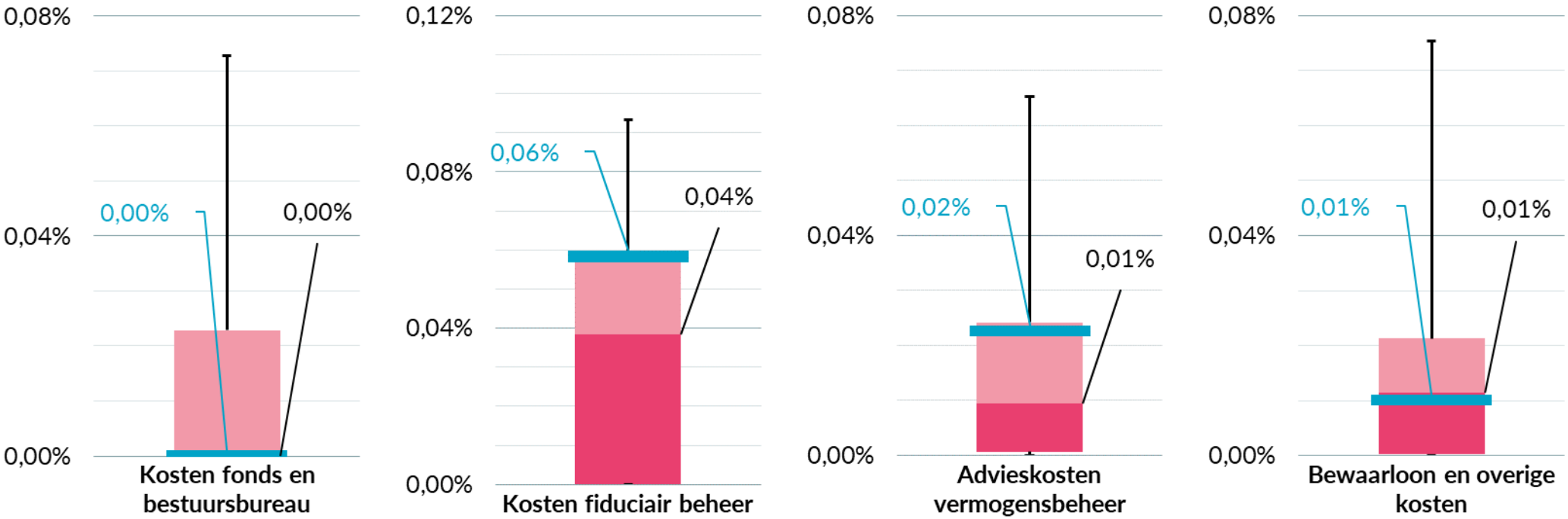

Peergroup: 15 pensioenfondsen met een gemiddeld belegd vermogen 2021 tot € 1.500 miljoen.
Gemiddeld belegd vermogen 2021 Pf. XYZ: € 504 miljoen.

De diverse kosten zijn weergegeven als percentage van het belegd vermogen.
De overige vermogensbeheerkosten zijn bij Pf. XYZ hoger dan of gelijkwaardig aan de mediaan van de peergroup.

2.4 Detailanalyse 2021

Totale vermogensbeheerkosten inclusief transactiekosten

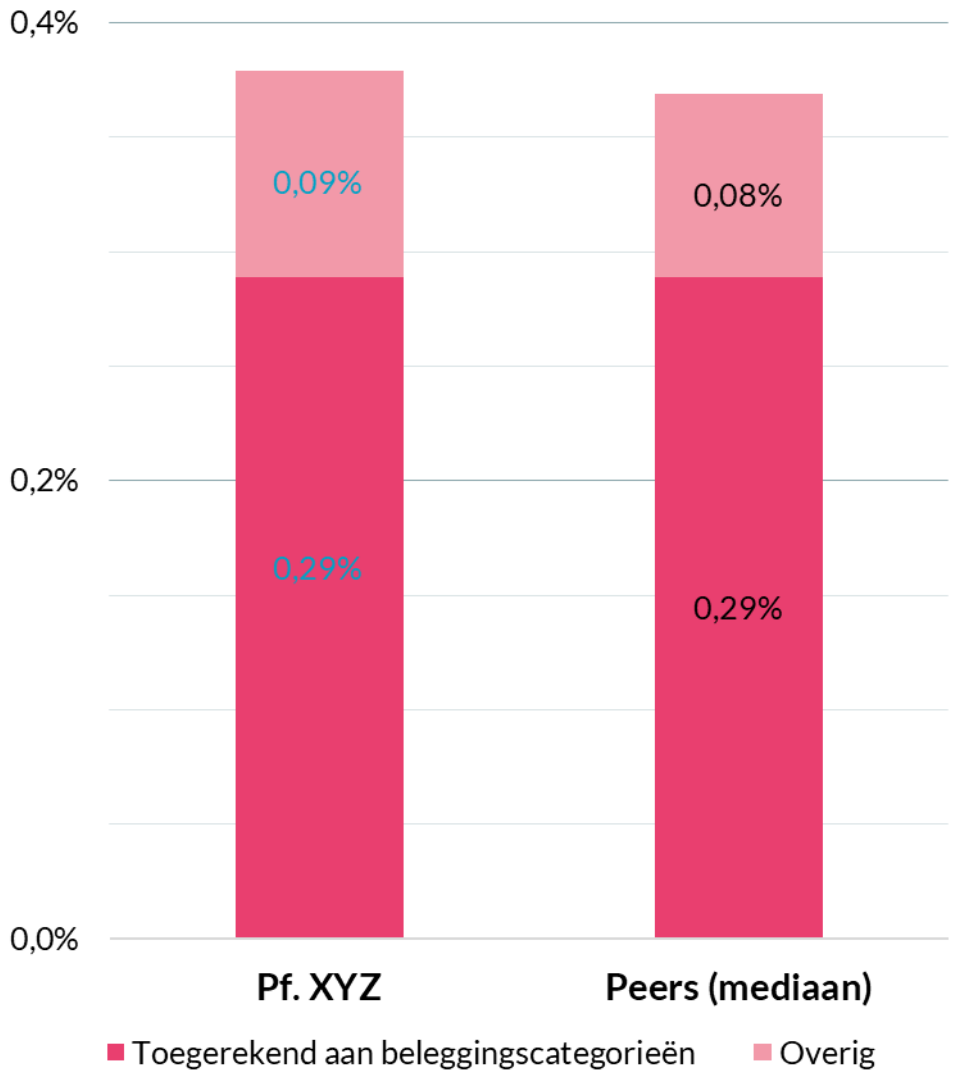

Peergroup: 15 pensioenfondsen met een belegd vermogen eind 2021 tot € 1.500 miljoen.

De totale vermogensbeheerkosten *inclusief* transactiekosten zijn gesplitst in kosten die toegerekend zijn aan beleggingscategorieën en aan overige vermogensbeheerkosten.

De totale vermogensbeheerkosten waren in 2021 voor:

Pf. XYZ	0,38%
Peergroup	0,37% (mediaan)

De totale vermogensbeheerkosten in de peergroup lagen tussen 0,16% en 1,05%.

2.5 Detailanalyse 2021

Renteafdekking en technisch beleggingsresultaat

Peergroup: 100 pensioenfondsen met een duration van de technische voorzieningen tussen 18 en 24 jaar.

Pf. XYZ: duration technische voorzieningen is gelijk aan 20,4 jaar.

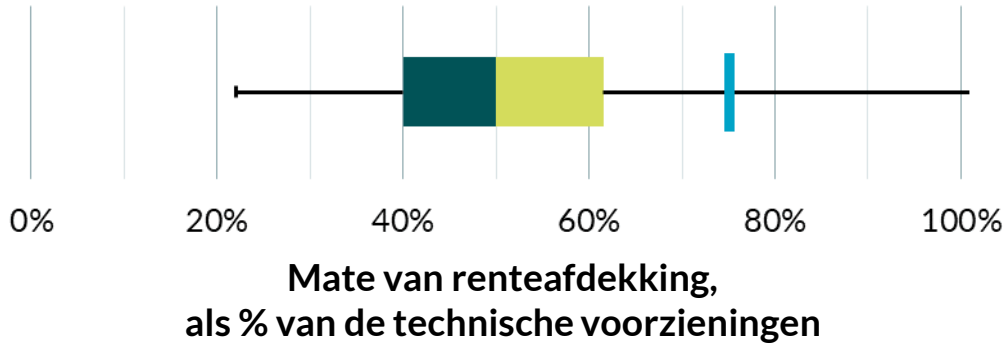

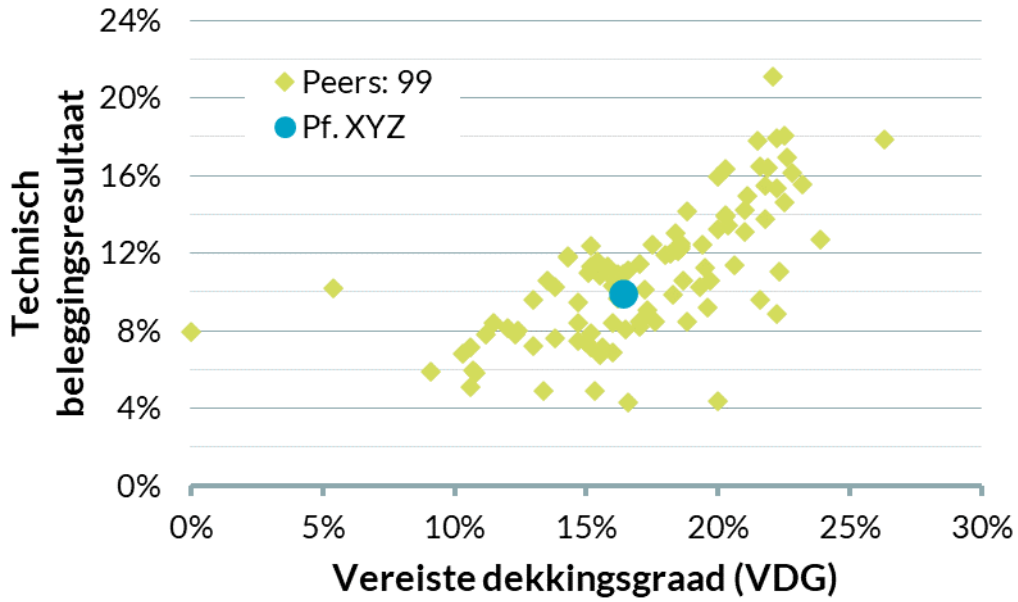

Peergroup: zie hierboven

Het technisch beleggingsresultaat bij de peergroup lag in 2021 tussen 4,3% en 21,1%

Pf. XYZ had een VEV van 16,4% en realiseerde een technisch beleggingsresultaat van 9,9%.

Door het technisch beleggingsresultaat af te zetten tegen het VEV wordt een indruk verkregen van de mate waarin het geaccepteerde beleggingsrisico heeft geleid tot (extra) rendement.

Voor een toelichting op de term "technisch beleggingsresultaat": zie bijlage "Begrippen, peergroups en brongevens".

3.0 Detailanalyse 2017 - 2021

Uitleg gehanteerde figuur

Voorbeeld van scattergrafiek

Op de volgende pagina's wordt op detailniveau inzicht gegeven in de behaalde rendementen en de beleggingskosten van Pf. XYZ ten opzichte van de peergroup. Hierbij wordt beschreven hoe de betreffende peergroup bepaald is.

De getoonde gegevens zijn gebaseerd op de aangeleverde cijfers uit de jaar- en kwartaalstaten DNB. Voor de volledigheid merken we op dat de getoonde cijfers betrekking hebben op de kalenderjaren 2017-2021.

De resultaten worden getoond door middel van scattergrafieken. Hieronder een voorbeeldgrafiek en uitleg over de informatie in deze grafiek.

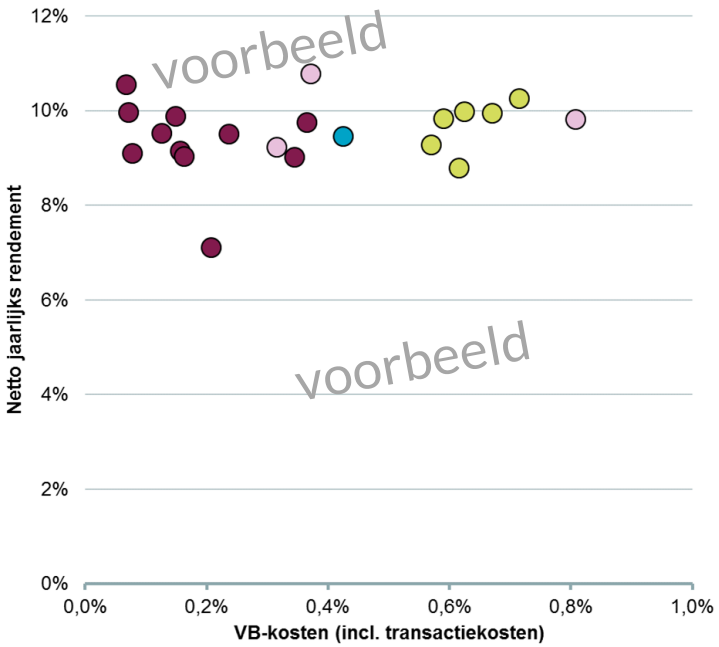

- De x-as toont de ongewogen meetkundig gemiddelde beleggingskosten (vermogensbeheerkosten en transactiekosten).
- De y-as toont het ongewogen meetkundig gemiddelde rendement.
- De kleuren van de datapunten geven de volgende informatie:
  - ✓ Blauw: positie van het fonds
  - ✓ De kleurschaal geeft informatie over de mate van actief beheer ten opzichte van het fonds.
  - ✓ De kleurschaal verandert bij +/- 5% en bij +/-50%.

← minder actief beheer meer actief beheer →

3.0 Detailanalyse 2017 - 2021

Beleggingscategorie: Vastrentende waarden

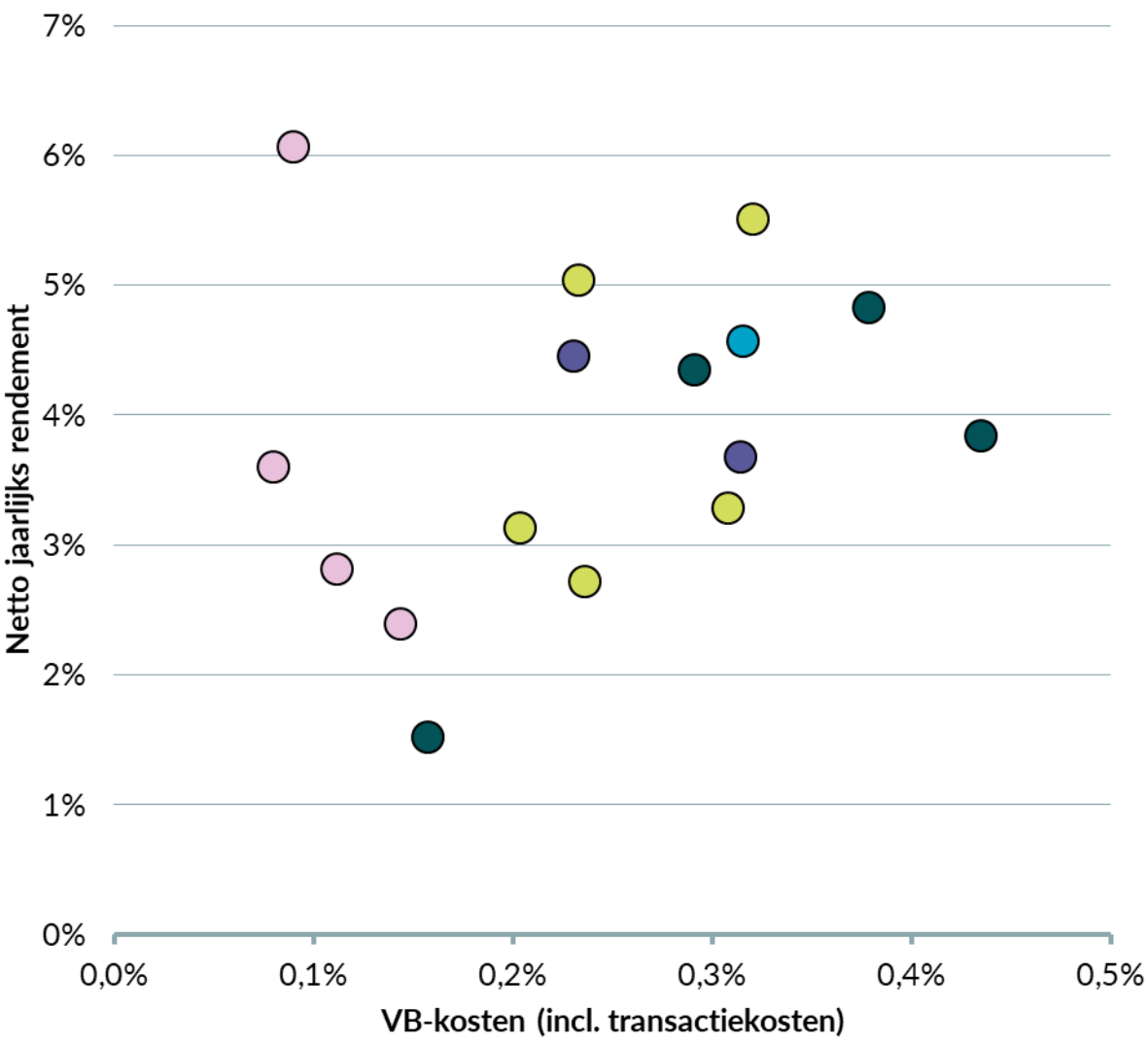

Peergroup: 16 pensioenfondsen met VRW belegd in de volgende ranges:
in 2017: tot € 1.000 miljoen
in 2018: tot € 1.000 miljoen
in 2019: tot € 1.000 miljoen
in 2020: tot € 1.000 miljoen
in 2021: tot € 1.000 miljoen

Pf. XYZ had belegd in VRW:
in 2017: € 96 miljoen
in 2018: € 228 miljoen
in 2019: € 244 miljoen
in 2020: € 261 miljoen
in 2021: € 273 miljoen

Gemiddeld actief beheer Pf. XYZ: 31%

← minder actief beheer meer actief beheer →

3.0 Detailanalyse 2017 - 2021

Beleggingscategorie: Aandelen

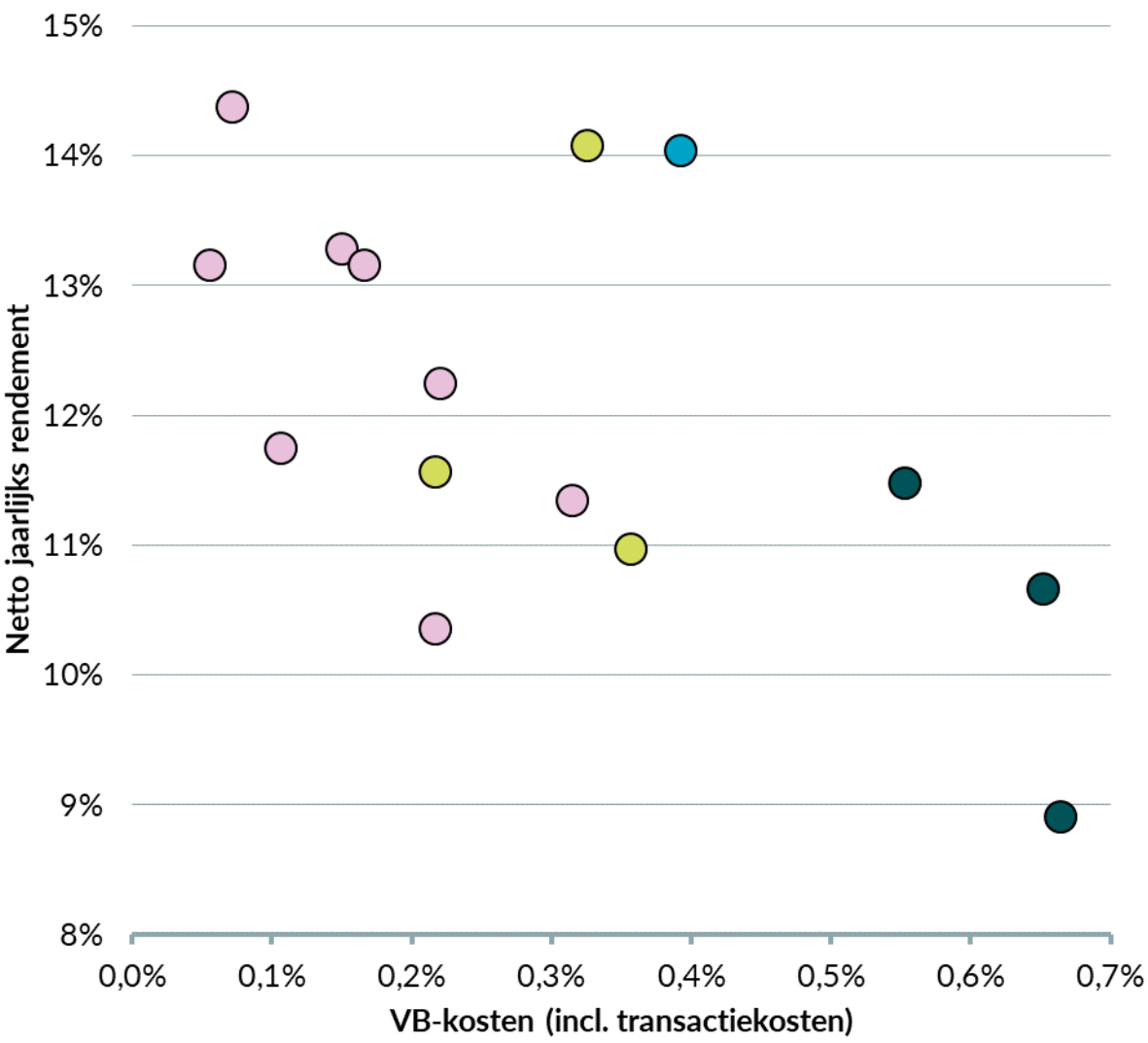

Peergroup: 15 pensioenfondsen met aandelen belegd in de volgende ranges:
in 2017: tot € 500 miljoen
in 2018: tot € 500 miljoen
in 2019: tot € 500 miljoen
in 2020: tot € 500 miljoen
in 2021: tot € 500 miljoen

Pf. XYZ had belegd in aandelen:
in 2017: € 119 miljoen
in 2018: € 95 miljoen
in 2019: € 139 miljoen
in 2020: € 147 miljoen
in 2021: € 160 miljoen

Gemiddeld actief beheer Pf. XYZ: 28%

← minder actief beheer meer actief beheer →

3.0 Detailanalyse 2017 - 2021

Beleggingscategorie: Vastgoed

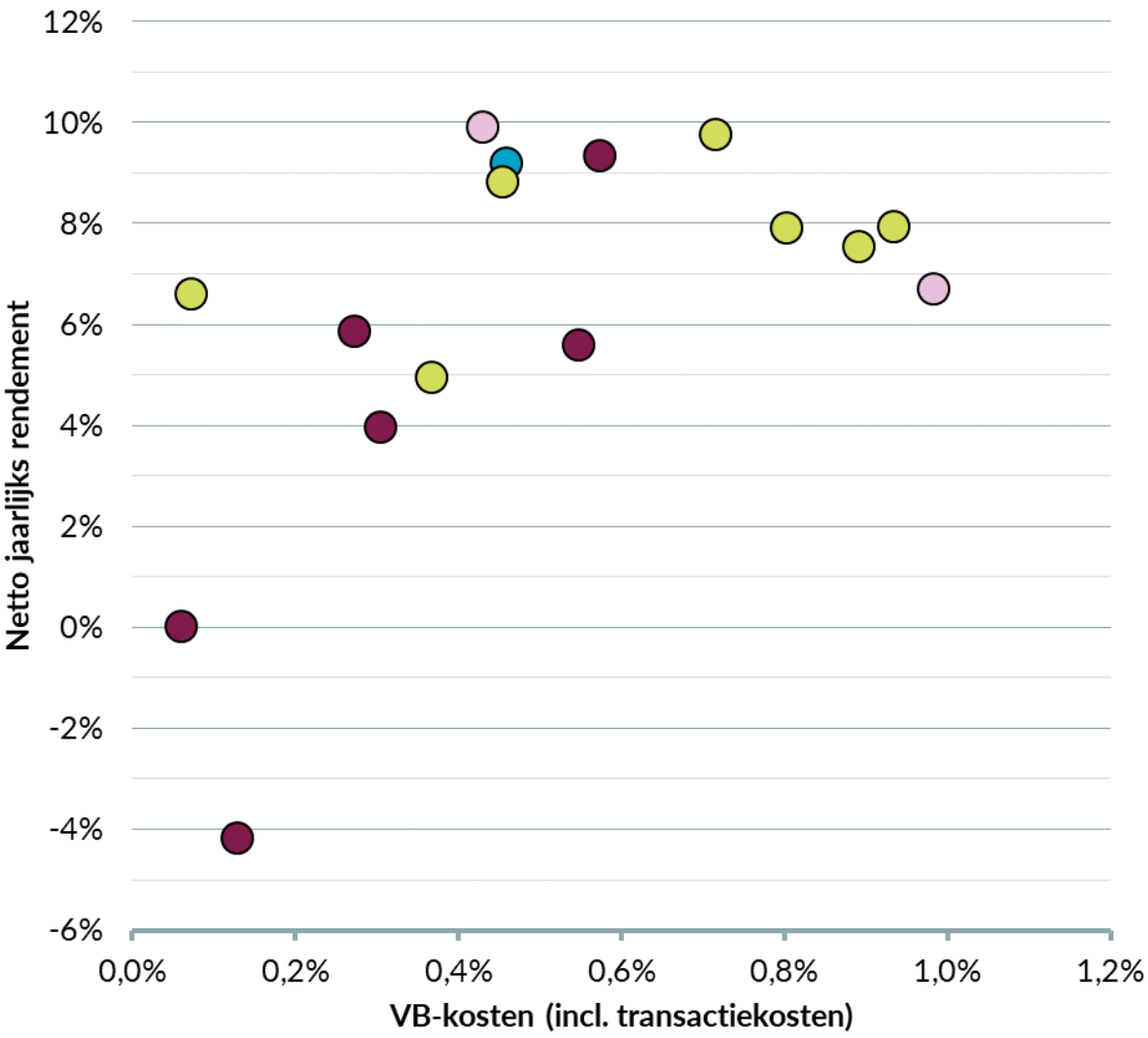

Peergroup: 17 pensioenfondsen met vastgoed belegd in de volgende ranges:
in 2017: tot € 150 miljoen
in 2018: tot € 150 miljoen
in 2019: tot € 150 miljoen
in 2020: tot € 150 miljoen
in 2021: tot € 150 miljoen

Pf. XYZ had belegd in vastgoed:
in 2017: € 29 miljoen
in 2018: € 31 miljoen
in 2019: € 47 miljoen
in 2020: € 43 miljoen
in 2021: € 55 miljoen

Gemiddeld actief beheer Pf. XYZ: 60%

← minder actief beheer meer actief beheer →

4.0 Kwalitatieve kostenverantwoording

4.0 Kwalitatieve kostenverantwoording

Toelichting

Kostenverantwoording is meer dan alleen een opsomming van cijfers. In het bestuursverslag kan het bestuur een toelichting geven met een duiding van de kostenontwikkeling en een eigen oordeel over de hoogte van de uitvoeringskosten. Hierbij kan uiteraard een link worden gelegd met de door het pensioenfonds ontplooide activiteiten. In aanvulling daarop kan een vergelijking worden gegeven met een externe benchmark, iets waarop AFM en DNB al enige tijd aandringen.

In dit kader is door ons nagegaan in hoeverre de jaarverslagen van pensioenfondsen hieraan voldoen. De meting is gedaan op basis van een 14-tal aspecten waarbij een deel objectief kan worden gemeten en het voor een deel een subjectieve beoordeling betreft. Met deze beoordeling geven we een indruk van de kostenverantwoording in de jaarverslagen van Nederlandse pensioenfondsen.

4.0 Kwalitatieve kostenverantwoording

Kwalitatieve kostenverantwoording in jaarverslag 2021 (1/4)

Algemene kostenaspecten	Fonds	Alle pensioenfondsen
3 kostenratio's conform Pensioenfederatie "✓" indien de 3 kostenratio's zijn vermeld in het jaarverslag èn op de aanbevolen wijze zijn berekend	✓	72%
3 kostenratio's in kerncijfers "✓" indien de 3 kostenratio's expliciet zijn opgenomen in de kerncijfers	✓	43%
Kostenverantwoording heeft duidelijke locatie in jaarverslag "✓" indien de verantwoording over de uitvoeringskosten een goed vindbare plek in het jaarverslag heeft, bij voorkeur een eigen paragraaf (of paragrafen) waarnaar in de inhoudsopgave verwezen wordt	✓	99%

4.0 Kwalitatieve kostenverantwoording

Kwalitatieve kostenverantwoording in jaarverslag 2021 (2/4)

Kosten pensioenbeheer	Fonds	Alle pensioenfondsen
Toelichting aanwezig "✓" indien een toelichting wordt gegeven op de pensioenbeheerkostenratio; we zouden graag zien dat hier een toelichting wordt gegeven op de teller en de noemer van de kostenratio	✓	56%
Vergelijking met voorgaand jaar, inclusief verschilverklaring "✓" indien een kwalitatieve toelichting wordt gegeven op verschillen met vorig jaar, ook op gelijk gebleven kosten kan een toelichting gegeven worden	✓	78%
Vergelijking met externe benchmark "✓" indien de kosten zijn afgezet tegen die van representatieve pensioenfondsen	✓	50%
Bestuursoordeel over kostenniveau "✓" indien in het bestuursverslag een (onderbouwd) oordeel van het bestuur is opgenomen over de hoogte van de pensioenbeheerkosten	✓	33%
Inzicht in toerekening PB- aan VB-kosten "✓" indien toegelicht is òf en hoeveel pensioenbeheerkosten zijn toegerekend aan vermogensbeheerkosten, inclusief een onderbouwing van de verdeelsleutel	×	44%

4.0 Kwalitatieve kostenverantwoording

Kwalitatieve kostenverantwoording in jaarverslag 2021 (3/4)

Kosten vermogensbeheer	Fonds	Alle pensioenfondsen
Toelichting aanwezig "✓" indien een toelichting wordt gegeven op de vermogensbeheer- en transactiekosten (toelichting op teller en noemer van ratio)	✓	71%
Vergelijking met voorgaand jaar, inclusief verschilverklaring "✓" indien een kwalitatieve toelichting wordt gegeven op verschillen met vorig jaar; ook op gelijk gebleven kosten kan een toelichting gegeven worden	✓	76%
Vergelijking met externe benchmark "✓" indien de kosten zijn afgezet tegen die van representatieve pensioenfondsen	✓	51%
Bestuursoordeel over kostenniveau "✓" indien in het bestuursverslag een (onderbouwd) oordeel van het bestuur is opgenomen over de hoogte van de vermogensbeheer- en transactiekosten	✓	36%
Inzicht in kosten per beleggingscategorie "✓" indien bij de kostenverantwoording *in het bestuursverslag* ook inzicht wordt gegeven in de hoogte van de kosten per beleggingscategorie, bij voorkeur als % van het gemiddeld belegd vermogen in die categorie	✓	83%
Link tussen kosten, rendement en/of risico "✓" indien het pensioenfonds een (onderbouwd) verband legt tussen de gemaakte kosten, het behaalde (over)rendement en/of de risicobeheersing	✓	53%

4.0 Kwalitatieve kostenverantwoording

Kwalitatieve kostenverantwoording in jaarverslag 2021 (4/4)

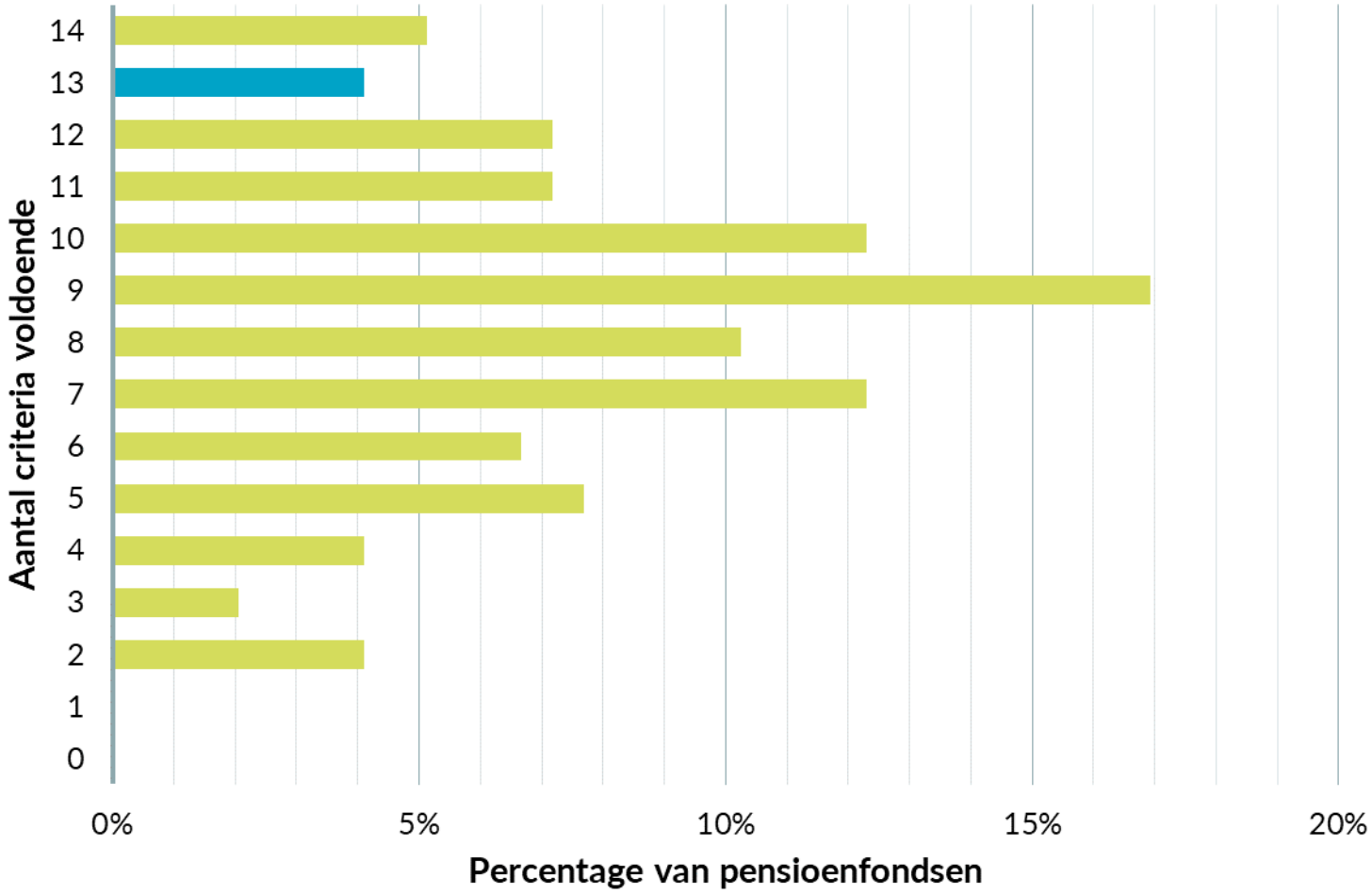

De grafiek toont het aantal criteria waarvoor door de 184 pensioenfondsen een voldoende is behaald.

83% van de fondsen heeft een voldoende behaald op ten minste 7 criteria. Het landelijk gemiddelde is 9,1 criteria voldoende (dit was 8,4 in 2020).

Pf. XYZ heeft 13 criteria voldoende en behoort daarmee tot de landelijke top.

5.0 Samenvatting en aandachtspunten

5.0 Samenvatting en aandachtspunten

BELL pension consultants & actuaries

Samenvatting

- Pensioenbeheerkosten p.p. in 2021 gestegen, na forse daling in 2020. 3-jaarsgemiddelde boven mediaan van peers.
- Vermogensbeheerkosten incl. transactiekosten vergelijkbaar met mediaan peers.
- Gemiddeld rendement 2017-2021 ruim bovengemiddeld, tegen lagere gemiddelde kosten.
- Mate van kostenverantwoording ongewijzigd, zeer goed.

Aandachtspunten

- Pensioenbeheerkosten op diverse onderdelen aan hoge kant.
- Inzicht in toerekening pensioenbeheer → vermogensbeheerkosten levert 100% score kostenverantwoording.

6.0 Begrippen, peergroups en brongegevens

6.0 Begrippen, peergroups en brongegevens

Omschrijving van gehanteerde begrippen

- Deelnemers
  Voor de meting over de periode 2019-2021 is dit het gemiddeld aantal actieven en pensioengerechtigden in die periode. Voor de meting over alleen 2021 is dit de stand per 31 december 2021.

- Belegd vermogen (per beleggingscategorie)
  Dit is het belegd vermogen ultimo 2021, per beleggingscategorie. De gehanteerde beleggingscategorieën betreffen de door DNB gegeven klassen in combinatie met de door het pensioenfonds gehanteerde beleggingsstijl (actief of passief).

- Overrendement (per beleggingscategorie)
  Dit betreft het jaarrendement boven een door een pensioenfonds zelf vastgestelde benchmark.

- Pensioenvermogen
  Het pensioenvermogen is berekend als totaal van de technische voorzieningen vermenigvuldigd met de actuele dekkingsgraad ultimo jaar.

- Technisch beleggingsresultaat
  Dit is het saldo van de beleggingsopbrengsten, verminderd met de aan de technische voorzieningen toegevoegde (1-jaars) rente en de toevoeging als gevolg van wijziging in de RTS, gedeeld door het belegd vermogen.

6.0 Begrippen, peergroups en brongegevens

Op deze wijze stellen wij de peergroups vast

- Peergroup pensioenbeheerkosten
  Groep van pensioenfondsen waarvan het gemiddeld aantal deelnemers vergelijkbaar is met het gemiddeld aantal deelnemers van uw fonds.

- Peergroup vermogensbeheer- en transactiekosten
  Groep van pensioenfondsen waarvan het pensioenvermogen of belegd vermogen vergelijkbaar is met het pensioenvermogen of belegd vermogen van uw fonds.
  Voor de afzonderlijke beleggingscategorieën is de peergroup steeds bepaald op basis van het belegd vermogen in de betreffende beleggingscategorie.

- Peergroup renterisico
  Groep van pensioenfondsen waarvan de modified duration van de technische voorzieningen eind 2021 vergelijkbaar is met de modified duration van de technische voorzieningen eind 2021 van uw fonds.

6.0 Begrippen, peergroups en brongegevens

Onze analyse is gemaakt op basis van de volgende gegevens

- Uitvoeringskosten 2019-2021 van Nederlandse pensioenfondsen
  Voor onze analyse hebben gebruik gemaakt van de jaarverslagen van Nederlandse pensioenfondsen. De gegevens zijn door ons verzameld en via interne peer-review gecontroleerd. Het gaat hier om bijna alle Nederlandse pensioenfondsen.

- Detailanalyse 2021
  Voor onze analyse hebben pensioenfondsen die deelnemen aan de Bell Kostenbenchmark 2022 gegevens aangeleverd. Deze gegevens zijn afkomstig uit DNB-staten, aangevuld met enkele eigen gegevens. De gegevens hebben we, voor zover mogelijk, vergeleken met de gegevens uit het jaarverslag. Op basis van de aanwijzingen DNB bij de DNB-staten gaan wij uit van vergelijkbare gegevens.
  Enkele pensioenfondsen die niet deelnemen aan de Bell Kostenbenchmark 2022 hebben wel gegevens aangeleverd. Deze pensioenfondsen kunnen deel uitmaken van een of meerdere peergroups.

- Detailanalyse 2017-2021
  Zie hierboven bij “Detailanalyse 2021”.

- Kwalitatieve kostenverantwoording 2021
  Zie hierboven bij “Uitvoeringskosten 2019-2021 van Nederlandse pensioenfondsen”.

Door tussentijds afronden kan een totaaluitkomst afwijken van de som van de onderliggende componenten.

Contactpersonen

Jeroen Koopmans AAG MSc

Managing Director - Partner

Jeroen.Koopmans@bellpca.com

+31 6 50 999 120

Johan van Soest AAG MFP

Senior Consultant – Actuary

Johan.vanSoest@bellpca.com

+31 6 53 733 998

Linda van Houten

Actuarial Specialist

Linda.vanHouten@bellpca.com

+31 30 256 79 30

Gebruik van ons werk

Dit document betreft de Bell Kostenbenchmark 2022 voor pensioenfondsen. De informatie in dit document is gebaseerd op de publiekelijk beschikbare gegevens uit de jaarverslagen van de Nederlandse pensioenfondsen, aangevuld met door de pensioenfondsen beschikbaar gestelde gegevens. Aan dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

Dit document is opgesteld door Bell Pension Consultants & Actuaries B.V. onder de voorwaarden genoemd in de schriftelijke opdrachtovereenkomst met onze cliënt Stichting Pensioenfonds XYZ.

Dit document is alleen geschikt voor de beschreven doelstellingen en dient voor niets anders te worden gebruikt. Het is onderhevig aan de vermelde beperkingen (bijvoorbeeld met betrekking tot de mate van nauwkeurigheid of volledigheid). Tenzij anders vermeld, is dit document vertrouwelijk en alleen bedoeld voor gebruik door u. Het is zonder onze voorafgaande schriftelijke toestemming niet toegestaan om dit document, volledig of gedeeltelijk, beschikbaar te stellen aan anderen. Wij aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid tegenover anderen die geen cliënt van ons zijn.

Bekijk een volledige lijst van onze diensten op www.bellpca.com.